

**JIHOČESKÁ UNIVERZITA
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Katedra tělesné výchovy a sportu**

**Hodnocení útoku z prvního sledu ve volejbalu extraligových družstev
mužů**

Bakalářská práce

Autor: Radek Mach

Studijní obor: Bakalářské studium tělesné výchovy

Vedoucí práce: Mgr. Zdeněk Tomíček

České Budějovice 2009

UNIVERSITY OF SOUTH BOHEMIA
PEDAGOGICAL FACULTY
Department of Physical Education and sport

**The evaluation of a first tempo attack in men's Czech highest
volleyball league**

Title of the bachelor thesis

Autor: Radek Mach

Field of study: Bachelor study of physical training

Supervisor: Mgr. Zdeněk Tomíček

České Budějovice 2009

BIBLIOGRAFICKÁ IDENTIFIKACE

Jméno a příjmení autora: Radek Mach
Název bakalářské práce: Hodnocení útoku z prvního sledu ve volejbalu extraligových družstev mužů
Pracoviště: Katedra tělesné výchovy a sportu
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Zdeněk Tomíček
Rok obhajoby bakalářské práce: 2009

Souhrn: Tématem této bakalářské práce je hodnocení útoku z prvního sledu ve volejbalu extraligových družstev mužů. Podkladem práce byly statistické údaje Českého volejbalového svazu. Údaje byly statisticky vyhodnoceny a výsledky podrobeny výzkumu.

Cílem práce je zjistit, zdali herní činnosti a dovednosti blokařů významně ovlivňují výsledek utkání.

Klíčová slova: blok, četnost, hráč, úspěšnost, útok, volejbal

BIBLIOGRAPHICAL IDENTIFICATION

Autor's first name and surname: Radek Mach
Title of the bachelor thesis: Evulation of the Front-row atak of
Volleyball Teams in CR
Department: Department of Phisical Education and Sport
Supervisor: Mgr. Zdeněk Tomíček
The year of presentation: 2009

Abstrakt: The goal of this bachelor thesis is „the evaluation of a first tempo attack in men's Czech highest volleyball league“. The Czech volleyball Federation provided data used for worked out this thesis. Data were summarized and the statistical analysed. The aim of this work is to confirm or confute the hypothesis that individual and game skills of team's blockers significant influence results in game.

Keywords: Block, frequency, player, efektivity, Attack, volleyball

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma HODNOCENÍ ÚTOKU Z PRVNÍHO SLEDU VE VOLEJBALU EXTRALIGOVÝCH DRUŽSTEV MUŽŮ vypracoval samostatně a pouze dle uvedené literatury a rad vedoucího práce.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě, fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách.

V Českých Budějovicích 24.04.2009

.....

Podpis

Poděkování:

Děkuji panu Mgr. Zdeňkovi Tomšíčkovi za odborné rady a konstruktivní pomoc při vypracování této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat panu Mgr. Romanovi Biskupovi za odbornou pomoc při práci se statistickými daty.

OBSAH

1.ÚVOD.....	5
2.TEORETICKÁ ČÁST PRÁCE.....	6
2.1 Volejbal.....	10
2.1.1 Charakteristika volejbalu.....	10
2.1.2 Přehled vývoje pravidel.....	10
2.2 Systematika volejbalu.....	13
2.2.1 Herní činnosti jednotlivce.....	13
2.2.2 Herní kombinace.....	14
2.2.3 Herní systémy.....	15
2.2.4 Specializace hráčů.....	16
2.2.5 Nahrávky prvního sledu.....	16
3.VÝZKUMNÁ ČÁST.....	19
3.1 Metodika výzkumu.....	19
3.1.1 Cíl práce.....	20
3.1.2 Úkoly.....	20
3.1.3 Hypotézy.....	21
3.1.1.1 Hypotéza 1.....	21
3.2 Spearmanova korelace.....	22
3.3 Charakteristika souboru.....	26
3.4 Porovnání dovedností blokařů EX-M 2006/2007.....	28
3.4.1 Blok.....	28
3.4.2 Útok.....	30
3.4.3 Počet dosažených bodů.....	32
3.4.4 Podání.....	34
3.4.5 Četnost útoku.....	36
3.4.6 Úspěšnost útoku.....	38

3.5	Konečné pořadí blokařů EX-M 2006/2007.....	42
3.6	Konečné pořadí Týmů.....	45
3.7	Grafy.....	48
3.8	Hodnocení výzkumu.....	50
4.	DISKUZE.....	51
5.	ZÁVĚR.....	52
6.	POUŽITÁ LITERATURA.....	53
7.	PŘÍLOHY.....	54
7.1	Návrh metodické řady (útočný úder).....	54
7.2	Ukázka signalizace úderů prvního sledu.....	72

1. Úvod

Volejbal je po mnoho let jedním z nejrozšířenějších kolektivních sportů v České republice. Pravdou je, že co do popularity má do fotbalu a hokeje hodně daleko. Těmto sportovním gigantům se jen těžko někdy přiblížíme. Spíše velké úsilí je třeba vynaložit na udržení postavení volejbalu mezi sporty, když v posledních letech se o mládež dělíme nejen s basketbalem a házenou, ale i s čím dál více populárním florbalem. Myslet si, že by volejbal z tohoto stínu vystoupil, je naivní. Dnešní sport je totiž bohužel většinou o penězích. A peníze jsou to, co dnešnímu volejbalu chybí. Obě extraligy, mužů a žen ve volejbale, nejsou plně profesionální. Většina hráčů hraje volejbal hlavně pro radost.

Téma své bakalářské práce *Hodnocení útoku z prvního sledu ve volejbalu extraligových družstev mužů* jsem si vybral proto, že jako aktivní hráč volejbalu stále slýchám od trenérů a dalších odborníků i laiků, že blokaři nerozhodují zápas. Toto tvrzení mě přivedlo až na myšlenku, že se pokusím zjistit, zdali na tom něco je.

2. Teoretická část práce

2.1 Volejbal

2.1.1 Charakteristika volejbalu

Volejbal se v posledních letech výrazně posunul, a to především v oblasti nároků na přesnost provedení jednotlivých herních činností a na dodržování taktických úkolů při realizaci herních kombinací. Zvýšily se také nároky na kondiční úroveň vrcholových hráčů a na jejich psychiku – zvládnutí stresových situací a agresivní projev hráčů v utkání. (Buchtel, 2005, 35)

Herní činnosti jednotlivce

Technika herních činností jednotlivce se již delší dobu ustálila na vysoké úrovni a její základy se nemění (příhrávka, nahrávka, smeč, blok, vybírání). Posun nastal pouze u dvou činností – podání a vybírání odbitím vrchem. U podání můžeme pozorovat posun k různým druhům smečovaného podání ve výskoku. Vybíráním odbitím vrchem umožnila změna pravidel, kdy první odbití míče letícího od soupeře lze hrát i nečistě. To dovoluje použít různé druhy úderů v obraně i více možností taktických variant v obraně.

U podání je třeba vidět v současném mužském volejbalu jednoznačný posun a prioritu. Záměrem podání je ztížit hru soupeře, tj. přinutit ho k používání útoku z klasické vysoké nahrávky nebo přímo dosáhnout bodu tzv. esem.

Vše závisí na vyspělosti hráče, na bodovém stavu a na způsobu hry soupeře. Důležitou roli hraje také psychická pohoda hráče a situace v družstvu (např. interpersonální vztahy).

Vývoj taktiky podání rozděluje družstva podle toho, jakým způsobem ho týmy hrají.

1. Agresivní hra na podání a na to navazující kvalitní obrana na síti i v poli.
2. Jisté podání provedené různými způsoby a na to navazující vysoce kvalitní obrana v poli.
3. Taktické varianty podání dle vývoje utkání. Zde záleží na vyspělosti hráčů i družstva a na způsobu hry soupeře.

Útočné kombinace

Současný volejbal nepřináší v této oblasti žádné novinky. Základem pro úspěšné realizování herních kombinací je vynikající zvládnutí techniky herních činností jednotlivce, fyzická připravenost hráčů, přesnost provedení a taktická vyspělost družstva jako celku. Na základě přesnosti provedení jednotlivých herních činností jednotlivce se hrají převážně jednoduché kombinace, tj. útok z nahrávky prvním sledem v kombinaci s rychlou nahrávkou do hlavního kúlu. Dále se do kombinací zapojují vždy hráči zadních zón podle specializace hráče a podle vlastní taktiky hry družstva. Především zde plní nejdůležitější roli diagonální hráč, zpravidla nejúdernější síla týmu a k tomu je zapojen do útoku ještě další zadní smečář. Z tohoto důvodu ztrácí význam hraní složitých kombinací s hráči přední řady (např. křížení).

Rychlé útočné kombinace na signál se zapojením předních hráčů jsou závislé na přesném a úspěšném příjmu podání či přihrávce. Při častém používání těchto signálů, dokáží blokaři soupeře reagovat a přizpůsobit obranu na síti. Výchozí postavení blokujících hráčů je blíže středu a tímto je obrana schopna rychlé kombinace na signál eliminovat.

Složité útočné kombinace s předními hráči se vyplatí zahrát v určité situaci, kdy hra začíná být stereotypní a obrana proto může být proti těmto kombinacím úspěšná. Zde záleží především na osobnosti nahrávače, na jeho schopnostech i odvaze zařadit ve vhodné době utkání složitější kombinaci na signál (krátká střelba, křížení). Předpokládá to však fakt, že družstvo daný signál bezpečně ovládá. Pouze v tomto případě vede kombinace k úspěchu. Tyto kombinace nesmí převažovat nad jednoduchými, ale za to precizními kombinacemi, které jsou rozhodující pro výsledek utkání.

Taktika hry vrcholových družstev

Taktika v utkání každého družstva je postavena na skloubení jednotlivých typů hráčů. Podle tohoto kritéria by měl trenér využít přednosti jednotlivých hráčů ve prospěch celého družstva. Následně uvádím některé konkrétní příklady družstev, která praktikují různé varianty taktiky hry :

Brazílie, Francie – jisté podání, nepočítají s vysokou úspěšností, ale spoléhají na kvalitní obranu v poli. Tato obrana je perfektně organizována a realizována technicky vyspělými hráči.

Rusko, Holandsko – prudké smečované podání, obtížně zpracovatelné, předpokládající následnou kvalitní vlastní obranu na síti blokem. Obrana v poli je však u těchto družstev horší, to platí i o technice vybírání jednotlivých hráčů.

Srbsko a Černá hora, Itálie – tato dvě družstva kombinují obě předcházející varianty s ohledem způsobu hry soupeře a vývoj utkání. Někdy je však otázkou, zda tuto taktiku dokáží v průběhu utkání změnit vzhledem k situaci. Tato varianta je velice náročná jak pro hráče samotné, tak i pro tým jako celek.

Psychika vrcholových hráčů

V této oblasti došlo k výrazné změně, kdy tzv. hluchá místa (možnost krátkého odpočinku hráčů při ztrátě) dle starých pravidel, jsou dnes, při bodovém systému, již minulostí. Volejbal se tak svojí náročností přizpůsobil jiným sportovním hrám, např. tenisu, kdy každý míč za jakéhokoliv stavu je velice důležitý a v každém okamžiku nedostatečné koncentrace může dojít ke zlomu v utkání. To klade velké nároky na koncentraci v dlouhém časovém úseku a další nároky na zvládnání krizových situací, což má za následek hru bez chyby. Navíc ve volejbale, jako ve vrcholovém sportu je důležité vytvořit psychicky odolné družstvo a stanovit jednotlivé role hráčů v družstvu.

(Buchtel, 2005, 35-37)

2.1.2 Přehled vývoje pravidel

1895 hřiště - rozměry 3x60 stop, síť – 3 stopy široká a 8 stop nad zemí. Míč je dutý nebo plněný senem, hráčů je šest i více. Při teči síť se podání opakuje, nesmí se hrát pěstí.

1896 hřiště 7,65x15,23m. Podávající hráč stojí jednou nohou na čáře a má 2 pokusy. Podává se s dopomocí spoluhráče. Driblink (odbíjení nad sebe) je povoleno 120cm od síť. Dotyk míče (předmětu vně hřiště) není chybou. Hraje se na směny (jedna směna – jedna až tři hráči mají podání).

1910 zakázán driblink. Síť je vysoká 213cm, hraje se do 21 bodů-

1912 síť vysoká 228 cm, hřiště 10,66m x 18,28m.

1917 síť vysoká 224cm, hraje se do 15 bodů , pouze 6 hráčů

1921 zavedena střední čára pod síť

1922 družstvo má tři doteky na míč, zadní řada nesmí útočit.

1926 pravidla ČSR doplněna podle mezinárodních zvyklostí. Síť 224cm, není povoleno sledování míče rukama přes síť.

1931 – 1935 družstvo má šest náhradníků, hráči zadní řady mohou blokovat i útočit. Obvod míče má 63,5 – 68,5cm.

1944 výška síť je pro muže 245cm, pro ženy 225cm. Hřiště 18x9m

1945 dochází ke sjednocení pravidel – vytvoření mezinárodních pravidel.

1950 zavedení útočné čáry. Povolena clona při podání.

1953 oddechový čas je 1min. Pro provedení útoku může být hráč „přes“, u bloku „přes“ jen ten, který se nedotkl míče.

1954 střídání s časovým limitem 1 min. Sleduje se křížení předních a zadních hráčů.

1958 oddechový čas 30 s. Blok stále bez přesahu.

1963 mluvit smí jen kapitán, střídání s časovým limitem pouze 30 s. Začíná se hrát odbitím obouruč spodem „bagrem“.

1965 odblokovaný míč se může dále přihrávat, ale ne smečovat.

1968 úprava pro OH – míč se může jakýmkoli způsobem hrát do pole soupeře. Používání bloku „přes“. Možnost blokování podání.

1970 mezinárodní pravidla u nás vydána knižně s komentářem.

1971 používání antének. Používání červených a žlutých karet.

1973 možný přešlap stření čáry. Střídání ihned bez časového limitu.

1976 zrušena jakákoliv clona při podání.

1977 družstvo má tři doteky na míč – nezapočítává se blok. Anténky jsou nad páskami. Použití třech míčů s podavači.

1984 používání tmavé sítě. Hráč, který není uveden na lístku o postavení, musí buď nastoupit nebo je to jako první střídání. Na podání je vymezen čas 2 x 5 s. Změna při útoku zadních hráčů. Podání se musí blokovat jen nad svým polem a nepočítá se jako první odbití. Nejsou kolektivní tresty.

1987 podání se nesmí blokovat. Trenér s,í radit hráčům v sedě z lavičky. Hráči na lavičce smějí radit a povzbuzovat.

1992 povolen dotek sítě bez souvislosti „s akcí hraní míčem“.

1994 povoleno:

- podání z celé šíře koncové čáry (zóna podání široká 9 m),
- podávající vyjmut z povinnosti pořadu odbíjení,
- odbití míče celým tělem (možnost „kop“ do míče)
- vícenásobný dotek i při prvním odbití míče prováděném vrchním odbitím obouruč

1996 podhuštění míče, obnovení pravidla o hraní míče zpět mimo anténky, možný přesah rukou střední čáry.

1998 zrušení ztrát, každá rozehra znamená bod, hraní barevným míčem, zrušení pokusu o podání.

1999 povolení doteku pásky sítě míčem při podání. Hráč „libero“.

2002 zavedení technického time-outu.

2009 podhuštění míče, možnost druhého libera na hřišti.

- na vrcholných juniorských akcích (MS,ME) zkoušeno pravidlo o možnosti doteku sítě mimo akci.

Zdroj: Barák, J. (2007) *Technika a metodika nácviku bloku ve volejbale*. Bakalářská práce, Jihočeská univerzita, České Budějovice, Pedagogická fakulta, Katedra tělesné výchovy

Dnešní volejbal se stále vyvíjí a s ním se vyvíjí i obrana a útok. Útok je však vždy o jeden až dva kroky před obranou. Proto se stále musejí vyvíjet i pravidla. Příkladem je letošní přijetí návrhu o podhuštění balónu a povolení druhého libera. Všechny tyto kroky směřují jedním směrem a to k zatraktivnění volejbalu a prodloužení jeho výměn.

2.2 Systematika volejbalu

Systematika je velice důležitou a nedílnou součástí volejbalu. Pokud totiž chceme této hře porozumět nebo dál jí šířit a trénovat, musíme ji analyzovat a rozdělit na smysluplné části.

Systematika se dělí na tři zásadní okruhy.

- herní činnosti jednotlivce (HČJ)
- herní kombinace (HK)
- herní systémy (HS)

2.2.1 Herní činnosti jednotlivce

Herní činnosti jednotlivce se rozdělují na útočné, obranné a obranné i útočné. Mezi obranné i útočné HČJ patří blokování, do obranných HČJ patří vybírání, vykrývání a konečně mezi útočné herní činnosti jednotlivce patří : podání, přihrávka, nahrávka a útok. Útok, vzhledem k názvu bakalářské práce je třeba se věnovat trochu více, než ostatním herním činnostem. Útočných úderů je veliká škála. Je velice složité a technicky náročné všechny zvládnout. Pokud se však budeme držet tématu této práce, zaměříme se na útok prvního sledu, který je doménou zejména blokařů. Jedná se hlavně o útok ze zóny III a o použití útočného úderu po nahrávce č. 1,3,4,8 či fint v prvním sledu. Tyto nahrávky do prvního sledu jsou hlavním stavebním kamenem pro útočné herní kombinace hrané na signál.

2.2.2 Herní kombinace

Herní kombinace rozlišujeme obranné, útočné a plnicí úkoly obrany i útoku. Pokud začneme útočnými kombinacemi, rozdělujeme je na hrané na signál a bez signálu. Herní kombinace bez signálu se zužují pouze na útok po nahrávce u sítě, po nahrávce vbíhajícího nahrávače, po nahrávce z vlastního pole a nakonec na přihrávku k útoku. Kombinace hrané na signál se dělí na složité a jednoduché, ale vždy jsou vázány na útok z prvního sledu, bez kterého by tížený efekt nebyl dosažen. Dále herní kombinace obranné. Mezi obranné herní kombinace patří vykrývání vlastního smečáře dvěma a více hráči. Nejdůležitější obranná herní kombinace je postavení proti útoku soupeře. Tato kombinace je vázána na blokující hráče a jejich počet. Nejčastější jsou systémy 2-0-4, 3-0-3, 1-1-4, 1-2-3 a 2-1-3.

Systém 2-0-4 slouží k bránění útoků ze zón IV, III a I, přičemž 2 znamená počet blokařů, 0 počet hráčů za blokem a 4 počet bránících hráčů v poli.

Systém 3-0-3 platí na útok ze zón VI, IV a I. Jedná se o útok proti trojbloku a třem hráčům v poli. Tento systém zvládají však pouze hráči a týmy té nejvyšší volejbalové kvality.

Systém 1-1-4 se používá na útoky ze zón IV a I. Je to útok proti jednobloku, kdy jeden hráč stojí za blokem a čeká ulívku a ostatní tři hráči brání v poli.

Systém 1-2-3 je typický pro útok ze zóny III. Jedná se o obranný systém, hraný na útok z prvního sledu. Středový hráč blokuje, postranní dva hlídají ulívku a zbylí tři brání v poli.

Systém 2-1-3 se většinou používá v nižších soutěžích. Jedná se o tzv. systém „neblok za blok“. Systém je postavený na strategii, že hráč, který neblokuje, jde automaticky pro ulívku za postavení dvojbloku.

Naposledy je třeba zmínit herní kombinace plnicí úkoly obrany i útoku. Mezi tyto kombinace patří pouze vyčkávací postavení při vlastním a soupeřově podání.

2.2.3 Herní systémy

Ve volejbale rozpoznáváme pouze tři uznávané systémy hry. Jsou to: každý střední vpředu nahrávačem, s dvěma nahrávači a s jedním nahrávačem. První zmiňovaný systém se hraje bez jakékoli specializace hráčů. Ostatní dva pak pouze se specializovanými hráči. Systém se dvěma nahrávači se používá především v žákovských kategoriích. Ve vrcholovém volejbale na úrovni národních týmů, tento systém používají pouze ženy národního družstva Kuby, jež hrají taktéž bez libera. Jinak se obvykle hraje pouze s jedním nahrávačem. Je to především z důvodu zapojení útoku ze zóny I. (zpoza základní čáry). U posledních dvou herních systémů hovoříme o specializaci hráčů. Každý z hráčů na hřišti má své specifické postavení a úlohu, která je nenahraditelná. Ve volejbale rozlišujeme tyto hráčské posty :

- nahrávač
- smečář
- přihrávající smečář
- blokař
- univerzál (diagonální hráč)
- libero

2.2.4 Specializace hráčů

Nahrávač – nahrávač je stavebním kamenem každého týmu, je to organizátor celé hry a tudíž je nepostradatelný

Smečař – smečař je útočná síla zapojující se do útoků druhého sledu, jeho prací je kromě útoku i přihrávka soupeřova podání a činnost v poli

Blokař – blokař defenzivní hradba nad sítí, jeho úkolem je kromě blokování soupeřova útoku i útok z prvního sledu

Univerzál – univerzál neboli diagonální hráč, je největší útočnou silou celého družstva. Je to hráč, který na sobě nese břímě bodových a tudíž nejdůležitějších míčů. V současném pojetí volejbalu se tento hráč podílí až 50% na četnosti útoku celého družstva.

Libero – libero je velice specifický post, který funguje teprve od roku 1999, hlavním úkolem libera je přihrávat servis soupeře a vykonávat černou práci v podobě hry v poli, libero je hráč pouze zadní řady a střídá většinou blokaře, jeho střídání se nepočítá jako klasické střídání

2.2.5 Nahrávky Prvního sledu

Tato bakalářská práce je především o útoku z prvního sledu, a tak zde bude rozebrána problematika hry prvního sledu a jeho druhy nahrávek. Nahrávky prvního sledu se ukazují prstovou signalizací (viz. Přílohy) nebo verbálně pomocí čísel. Jedná se o útoky č. 1,3,4,8 a jejich modifikace, které si sami hráči vymýšlejí pro zpestření jejich úderového rejstříku. Začneme tedy od nejjednoduššího a tím je nahrávka č.1.

1 – Jednička je takzvaný „rychlík“, jedná se o základní úder prvního sledu. Rychlík spočívá v tom, že útočící hráč se snaží být u nahrávky co nejrychleji a tím znesnadnit práci soupeřovu blokaři. Proto to někdy vypadá, že smečář nahrávku nahrávači bere rovnou z ruky. Nahrávka se hraje asi 0,5 m čelně od nahrávače v co možná nejvyšší výšce nad sítí.

3 – Trojka je takzvaný rychlík za hlavu. Postup je úplně stejný jako u rychlíka, jen z tím rozdílem, že nahrávka se hraje za hlavou nahrávače.

4 – Čtyřka je asi nejsložitější úder jak pro nahrávače, tak i pro útočícího hráče. Jedná se o střelenou nahrávku hranou asi 2-3 m čelně od nahrávače. Nahrávka musí být jak dostatečně rychlá, tak i dostatečně vysoká. Pokud má družstvo tuto kombinaci prvního sledu výborně sehranou, je to veliká zbraň, protože se dá úspěšně kombinovat na signál do druhého sledu, především na diagonálního hráče.

8 – Osmička zvaná taktéž „oko“ je modifikací nám již známého rychlíka. Jedná se o odhozenou nahrávku č.1. To znamená, že hráč se rozbíhá stejně jako na nahrávku č.1, ale v posledním okamžiku odskočí a dostává nahrávku asi o 0,5 jinde, než u nahrávky č.1. Účelem této nahrávky je zmást soupeře, protože neví do poslední chvíle zda budete hrát nahrávku č.1 nebo č.2.

Pro hru prvního sledu je podobných modifikací veliká škála, a proto je jen na blokařích samotných a na jejich souhře s nahrávači, jestli dokáží svou hru okořenit něčím jiným. Pro tyto situace je veliké plus, když je tým spolu pohromadě delší dobu, nebo alespoň se stejným nahrávačem

Obrázek č.1 - rozdělení volejbalového hřiště na zóny

Schéma hřiště podle zón

Síť			
Útočná čára	IV	III	II
Základní čára	V	VI	I

3. Výzkumná část

3.1 Metodika výzkumu

Ve výzkumné části této práce byly použity statistická data Českého volejbalového svazu, která jsou shromažďována každým rokem pro potřeby klubů a trenérů. Tyto data byly podrobeny především průměrování a posléze pak převedení na konečná pořadí. Tyto výsledky pak byly použity pro vyprůměrování výsledků ve všech hodnotících škálách tak, aby vyšlo konečné pořadí týmů. Toto pořadí týmů podle hodnotících škál, pak bylo porovnáno podle Spearmanovy korelace závislosti. Výsledkem pak byl Spearmanův korelační koeficient. Korelační koeficient ukazuje závislost konečného pořadí EX-M 2006/2007 na výkonu blokařů.

Pro sběr statistických dat se v EX-M používá vyškolených statistiků. Každý ligový tým má svého. Je přítomen na každém ligovém zápase a vytváří statistický záznam o utkání. Od roku 2007 se tyto záznamy vyhodnocují pomocí statistického programu Datavolley. Tento program dokáže zaznamenat více sledovaných činností a je o mnoho rychlejší. Další jeho výhodou je online sledování průběžných výsledků na internetových stránkách Českého volejbalového svazu (www.cvf.cz). Zde lze najít ihned po odehraném kole veškeré údaje o utkáních a jejich vyhodnocení, srovnání a započítání do celkového pořadí, jak podle specializací, tak i podle týmů. Jedinou nevýhodou zavedeného programu je nedůslednost některých statistiků. Je to dáno i neprofesionálním přístupem některých klubů, které povinnost sběru statistických dat berou jen jako nutné zlo, nikoli jako zdroj informací. Bylo by nádherné, kdyby se situace v brzké době změnila a Datavolley se stal věrným obrazem průběhu hry.

Datavolley je jedním z nejrozšířenějších volejbalových statistických programů na světě. Používá se například v italské sérii A1, která je právem považována za nejlepší volejbalovou ligu světa. Dále je pak hojně využíván národními týmy celé světové a evropské špičky. Snad i našemu národnímu týmu bude nápomocen.

3.1.1 Cíl práce

Cílem práce bylo zjištění, zda blokař extraligového týmu dokáže pozitivně ovlivnit výsledek zápasu, potažmo celé sezóny. Proto byli blokaři hodnoceni ve všech jejich hráčských dovednostech. Nakonec byly srovnány výsledky hráčů podle pořadí. Pořadí jednotlivých blokařů bylo zprůměrováno do absolutního pořadí týmů. Každý tým, za účasti nejméně dvou hráčů, se tak umístil od 1 do 9. Toto umístění pak bylo porovnáno s konečným pořadím základní části extraligy mužů 2006/2007.

3.1.2 Úkoly

1. Teoretické zpracování problematiky
 - charakteristika volejbalu
 - systematika volejbalu
 - přehled vývoje pravidel

2. Samostatný výzkum
 - metodika výzkumu
 - charakteristika souboru
 - porovnání dovedností blokaře
 - hodnocení výsledků

3.1.3 Hypotézy

3.1.3.1. Hypotéza 1

H₀ Předpokládám, že existuje závislost mezi výkony blokařů a umístěním jejich týmů po základní části.

H₁ Předpokládám, že závislost mezi výkony blokařů a umístěním jejich týmů po základní části neexistuje.

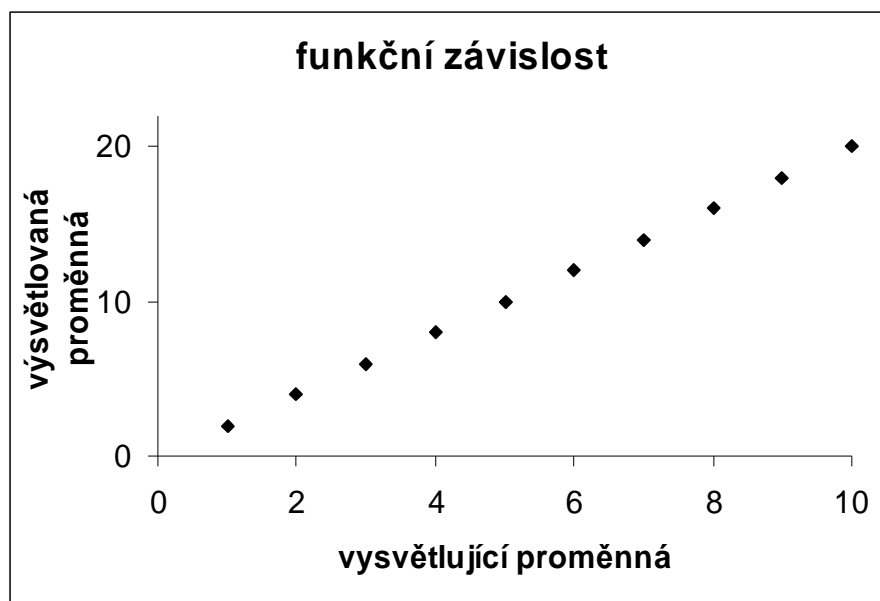
3.2 Spearmanova korelace

Korelace je závislost mezi veličinami – proměnnými.

Proměnné jsou **proměnná veličina závislá y** (vysvětlovaná) a jedna nebo více **proměnných nezávislých x** (vysvětlujících). Statistika pak neurčí příčinu a následek, ale pouze že existuje vztah (korelace). Při sledování vztahu mezi naměřenými hodnotami x, y (dvojice x_i, y_i) řešíme zda existuje či neexistuje závislost (vztah, korelace) mezi veličinami, případně sledujeme míru intenzity (těsnosti) tohoto vztahu. Mírou intenzity závislosti je **koeficient korelace r**.

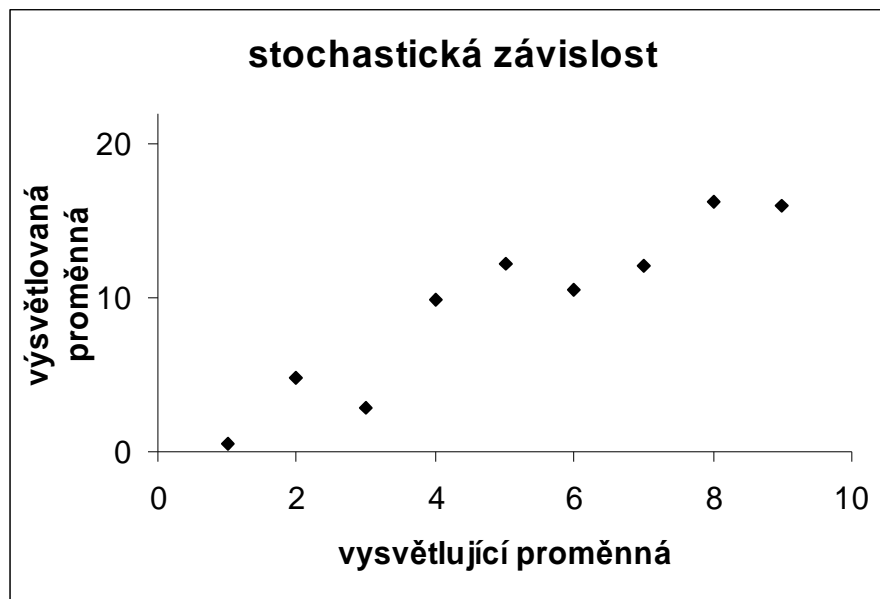
Možnosti vzniklých závislostí (korelací)

Graf č.1 - funkční závislost

Funkční závislost (pevná), dané hodnotě x odpovídá jen určitá hodnota y
 $y=f(x)$

Graf č.2 - stochastická závislost

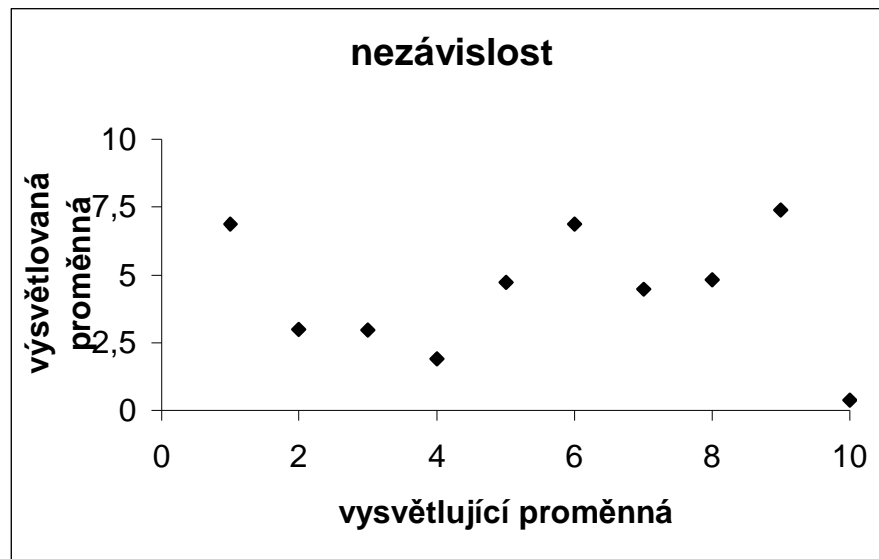

Stochastická závislost (volná), závisle proměnná, případně i nezávisle proměnná jsou náhodné veličiny. Určité hodnotě x přísluší možné hodnoty y vybrané z určitého rozdělení, střední hodnota rozdělení y je funkcí x $E(y)=f(x)$

střední hodnota náhodné veličiny y je funkcí střední hodnoty náhodné veličiny x

$$E(y)=f[E(x)]$$

Graf č.3 - nezávislost

Nezávislost mezi veličinami, střední hodnota y se nemění v závislosti na x.

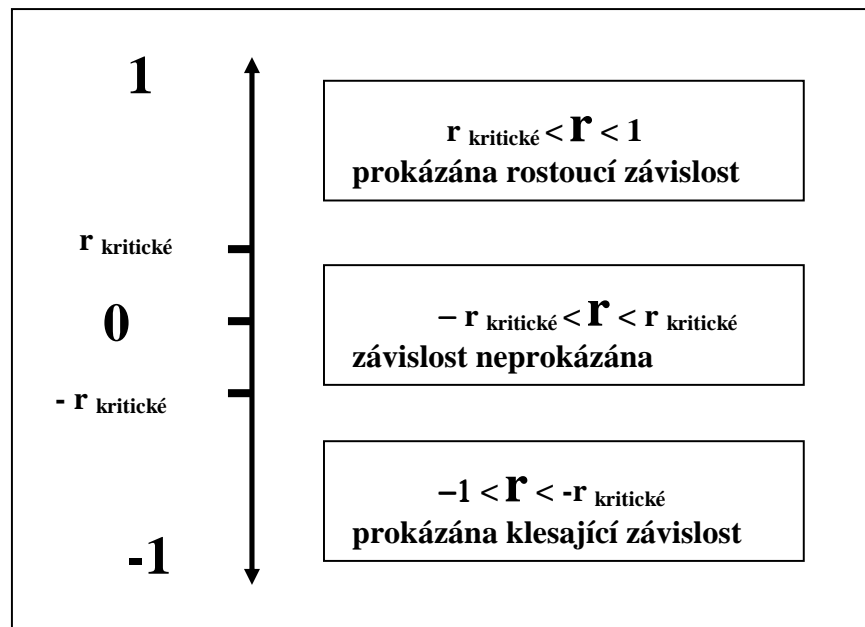
(www.ujep.cz/synek/statistika/prednasky)

Někdy není vhodné nebo nelze použít korelační koeficient r pro sledování závislosti mezi naměřenými hodnotami nebo jsou hodnoty odlehlé nebo sledované znaky jsou pouze slovní, ale ordinární. Mluvíme o hodnotách, které se převádějí na pořadová čísla. Např. sledujeme vztah mezi umístěním závodníků na mistrovství světa a na Olympijských hrách nebo vztah mezi pořadím dokonalosti vyprání prádla (ohodnocena pořadovými čísly). Pro všechny tyto případy se používá Spearmanova korelace nebo spíše Spearmanův korelační koeficient, který se vypočte podle tohoto vzorce.

$$r_s = 1 - \frac{6 \sum_{i=1}^n (i_x - i_y)^2}{n \cdot (n^2 - 1)}$$

Hodnoty koeficientu korelace jsou od -1 do +1. Pokud je korelační koeficient kladný ($r > 0$) y roste s rostoucím x. Pokud je korelační koeficient záporný ($r < 0$) y s rostoucím x klesá. Čím je $|r|$ blíže 1, tím těsnější je závislost.

Graf č.4 - korelační koeficient

(www.ujep.cz/synek/statistika/prednasky)

3.3 Charakteristika souboru

Data použitá k výzkumu v této bakalářské práci obsahují hráče hrající na postu blokaře v sezóně 2006/2007 v extralize mužů řízené Českým volejbalovým svazem. Každý tým zde má zastoupení minimálně dvou hráčů. Vzhledem k velikosti a objemu sebraných dat a co možná nejspravedlivějším výsledkům, bylo nutné vyřadit všechny hráče, kteří se aktivně nezapojili do hry (nebyli statisticky zaznamenáni) v nejméně třinácti zápasech. Tímto selektováním bylo docíleno souboru 26 blokařů neboli k redukovanému počtu hráčů.

Tabulka č.1 - blokaři zařazení do výzkumu

Jméno	Příjmení	Oddíl	Výška	Váha	Blokařský dosah	Smečářský dosah
Sukuba	Michal	Opava	198	96	320	335
Červeň	Michal	Opava	205	103	338	347
Smrčka	Štěpán	Č.B.	202	102	335	345
Klapal	Martin	Brno	200	102	320	340
Dittrich	Aleš	Liberec	200	93	325	340
Golštajn	Marek	Příbram	200	102	320	338
Havrlík	Petr	Příbram	200	96	325	343
Fokt	Borek	Kladno	202	99	325	338
Kotrch	Tomáš	Kladno	202	95	333	344
Cerha	Jiří	Ostrava	200	96	330	342
Hroch	Martin	Brno	202	98	320	338
Michálek	Ondřej	Benátky	198	97	320	335
Mach	Radek	Č.B.	206	103	333	345
Starý	Pavel	Benátky	205	105	330	345
Sedláček	Petr	Zlín	197	96	318	332
Sobotka	Vladimír	Kladno	203	100	335	350
Herich	Rudolf	Zlín	197	101	320	330
Trýzna	Jaromír	Ústí n.l.	197	93	318	335
Pochop	Stanislav	Č.B.	202	100	340	330
Zadrazil	Jiří	Liberec	200	103	325	345
Jedlička	Zbyněk	Ostrava	201	98	324	339
Kubala	Přemysl	Ostrava	202	99	326	339
Bezděka	Miroslav	Ústí n.l.	200	93	320	340
Žmuda	Miroslav	Benátky	197	95	318	330
Čermák	Jakub	Liberec	199	79	323	346
Čechmánek	Michal	Zlín	200	95	324	338

V této tabulce jsou osobní údaje hráčů zařazených do výzkumu. Data byla sebrána z webových stránek příslušných klubů. Pro zajímavost je zde i pár jmen hráčů národního týmu, jak let předešlých, tak i současných. Mezi blokařské opory národního týmu minulých let byly: Pochop, Hroch, Kubala či Dittrich. V národním týmu současných let se objevují jména jako Zadrazil, Kotrch, Sukuba nebo Cerha.

3.3 Porovnání činností blokařů EX-M 2006/2007

3.3.1 Blok

Tabulka č.2 - blok

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Příbram	Golštajn	7	8	5	2	2	4	7	5	3		1	3	4	1	2	3	2	3
Ostrava	Cerha	6	4	1	3	4		2	3	2	3	4	4		6	6	8	6	1
Kladno	Kotrch	4	6	3	4	6	3	3	2	3	4	5	4	2	4	5	2	2	4
Brno	Hroch	3		5	2	3	8	3		1	2	3	2	1	2		4	6	8
Opava	Sukuba	2		2	3	1	5	2	5		5	5	7	1	1	4	4	2	3
Č.Budějovice	Smrčka		5	5	4	4	1		2	4	3	2		4	5	2	7	3	8
Kladno	Fokt	2	4	5	4	4	5	1	3	2	3	4	2	4	6	2		2	1
Příbram	Havrlík	1	3	3	3	2	3	1	4	3	2	4		5	4	4	1	5	2
Brno	Klapal			5	1		4	1	4	2		2	2	1	3	7	3	1	3
Č.Budějovice	Mach		2			1		1	1	8	2	5	3	3	5	3	3	4	2
Zlín	Herich	3	2	5	2	2	2	6	3		4	4		4	1	4	4		3
Liberec	Dittrich	2	2	4	2	4		2	1	7	1	2			8	1	2	4	5
Zlín	Sedláček	3	5	2	1	1	1	8	2	2	2		2	3	1	2	1	1	3
Ostrava	Kubala	4	4	1		2		1	8	1				5	2	7			
Opava	Červeň		5	3	4	1	4	2	3	5			3	2	2	2	2	2	2
Ústí n. L.	Sobotka	3	4	6	2	1			1						5	5	1	1	2
Benátky n. J.	Starý		3	1	3	2			3		2	5	5	2			2	4	2
Ústí n. L.	Trýzna						3	2		4	4	1	2	2				2	5
Č.Budějovice	Pochop		4	6	4	5	7	3					4						
Ostrava	Jedlička												1				1	7	1
Benátky n. J.	Michálek				4	5	1	1	3	1	2		1	1	1	1	1	3	4
Liberec	Zadrazil			1			1		1		4	3	2		3		3	2	
Benátky n. J.	Žmuda		1	1		1	3	2	2	2	1		1	1	1			3	
Liberec	Čermák					1	3	4	3		1	1	3	2	2				
Ústí n. L.	Bezděka			3		3		3	3	3	1		4			1			
Zlín	Čechmánek										2				2				

Pokračování tabulky na straně č.29

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje počet uhraných bodů v utkání

Abs. – počet uhraných bodů blokem

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá uhraným míčům blokem

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	III. třetina							Blok					
		19	20	21	22	23	24	25	26	27	Abs .	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2
Příbram	Golštajn	3	2	7	2	2	4	3	3	3	91	1	91	1
Ostrava	Cerha	10	5	2	2					5	87	2	87	2
Kladno	Kotrch	4	2	3	2			3	5	2	87	2	87	2
Brno	Hroch	1	5	3	7	3	4	2	2	6	86	4	86	4
Opava	Sukuba	4	2	5	2	4	3	3	5	2	82	5	82	5
Č. Budějovice	Smrčka		4	4	4	2		7	2		82	5	82	5
Kladno	Fokt		2	2	3	6		1	3	3	74	7	74	7
Příbram	Havrlík	4	2	2		3	4	2	3	3	73	8	73	8
Brno	Klapal		5	8	6	5		2	3	3	71	9	71	9
Č. Budějovice	Mach	2	4	3	4	2		2	5		65	10	65	10
Zlín	Herich	1	1	4	2	2	1	2			62	11	62	11
Liberec	Dittrich	1	2	3	3	1	1	1	1		60	12	60	12
Zlín	Sedláček	1	2	2	2	2	5	4		2	60	12	60	12
Ostrava	Kubala		3		6	1	2	1	1	5	54	14	54	14
Opava	Červeň	2	1	1		2	1	2	1	1	53	15	53	15
Ústí n. L.	Sobotka	1	3	1	2	1		3	4	3	49	16	49	16
Benátky n. J.	Starý		2	2	1		4	1	2	2	48	17	48	17
Ústí n. L.	Trýzna		6	5	1	2	1	2		5	47	18	47	18
Č. Budějovice	Pochop						6	4		4	47	18	47	18
Ostrava	Jedlička	9	6	3	3	5	6	3	1		46	20	46	20
Benátky n. J.	Michálek	1	1	1	2		1	2	3	1	40	21	40	21
Liberec	Zadrazil	3	2	4		2				2	33	22	33	22
Benátky n. J.	Žmuda	7	1			1			1		29	23	29	23
Liberec	Čermák				1		1	4	2		28	24	28	24
Ústí n. L.	Bezděka										18	27	18	25
Zlín	Čechmánek	2		1	3	4		1	1		16	28	16	26

Tabulka blok obsahuje počty bodů dosažených blokem v každém ligovém kole. Můžete si všimnout, že se zde pouze jednou objevuje dvouciferná číslice. Je to dáno tím, že se za statisticky výborné považuje pokud blokař zablokuje jednou za set. Proto pokud středový hráč dosáhne za zápas více jak 5 bloků, můžeme hovořit o nadprůměrném výkonu.

3.3.2 Útok

Tabulka č.3 – útočná činnost

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Opava	Červeň	4	7	10	4	10	5	10	5	11	7		6	5	8	5	8	4	5	
Opava	Sukuba			5	9	3	8	4	6		10	12	8	2	2	13	4	8	9	
Příbram	Havrlík	5	6	6	6	7	6	7	9	5	2	8	8	8	2	7	9	2	6	
Liberec	Dittrich	7	10	7	5	9		8	3	6	4	5			6	1	5	5	10	
Brno	Klapal	6	3	9		8	8	8	5	3	1	8	4	12	9	9	9	7	8	
Příbram	Golštajn		13	5	6	3	1	7	3	3	10	9	3	9	8	12	6	10	5	
Č. Budějovice	Smrčka	11	3	5	4	6	3	2	5	9	7	7	1	4	3	8	5	8	7	
Kladno	Fokt	6	6	9	5	8	9	4	4	10	6	7	2	9	5	7	4	5	8	
Benátky n. J.	Michálek	6	2		4	9	6	5	7	11	6	2		9	1	6	2	4	7	
Kladno	Kotrch	7	5	5	8	6	9	7	5	5	5	5	5	7	4	7	7	3	5	
Benátky n. J.	Starý	4	6	5	6	4	3	1			6	3	3	1	3		13	10	10	
Zlín	Sedláček	3	2	5	3	9	1	4	4	3	2	3	11	5	4	5	4	5	4	
Č. Budějovice	Mach							4	2	4	8	6	5	7	9	6	6	7	4	
Ústí n. L.	Sobotka	6	4	6	3	2			2					1	3	3	5	1	9	
Ostrava	Cerha	3	5	4	6	6	1	3	5	5	5	3	2	6	3	6	4	4	5	
Brno	Hroch	7	4	3	7	2	7	5		1	4	5		1	5		4	3	3	
Zlín	Herich	5	6	5	2	8	4	3	1	3	2	11	10	4	2	6	2	2	3	
Liberec	Zadrazil		1	1				7	1	6	1	4	7	6	5	4	7	3	6	9
Ústí n. L.	Trýzna							3	9	2	3	6	5	6	2	3	7		2	2
Č. Budějovice	Pochop	6	8	8	12	12	9	5	6				7							
Ústí n. L.	Bezděka	2	1	1	3	6	1	7	1	7	8	6	13	4	2	5	3			
Ostrava	Jedlička												3				8	5		
Benátky n. J.	Žmuda	2	4	1		2		5	3	6	6	3	2	1	2	1	1	1	1	
Liberec	Čermák					5	4	1	4	2	2	4	4	5	3					
Ostrava	Kubala	5	4	3	2	7	1			4				3	4	6				
Zlín	Čechmánek			2	1					3		5			1				1	

Pokračování tabulky na straně č.31

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje počet uhraných bodů v utkání

Abs. – počet uhraných bodů útokem

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá uhraným míčům útokem

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	III. třetina									Útok			
		20		22		24		26		Abs.	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2	
		19	21	23	25	27								
Opava	Červeň	6	6	7	4	8	18	4	10	10	187	1	187	1
Opava	Sukuba	9	10	10	6	8	8	7	10	6	177	2	177	2
Příbram	Havrlík	8	5	2		8	13	11	8	9	173	3	173	3
Liberec	Dittrich	7	5	17	15	12	11	5	10		173	3	173	3
Brno	Klapal	4	3	10	7	7	4	4	6	7	169	5	169	5
Příbram	Golštajn	3	3	9	5	8	6	8	5	5	165	6	165	6
Č. Budějovice	Smrčka	9	7	10	8	6	6		8	3	155	7	155	7
Kladno	Fokt		7	10	7	6	2	2	1	2	151	8	151	8
Benátky n. J.	Michálek	9	12	3	6	2	4	6	9	2	140	9	140	9
Kladno	Kotrch	4	3	8	6			5	3	3	137	10	137	10
Benátky n. J.	Starý		9	7	8	3	6	4	8	3	126	11	126	11
Zlín	Sedláček	3	3	3	6	5	6	4	4	2	113	12	113	12
Č. Budějovice	Mach	6	9	7	4	4		6	7		111	13	111	13
Ústí n. L.	Sobotka	5	9	7	4	10	2	7	11	9	109	14	109	14
Ostrava	Cerha	10	2	5	6			4	2	4	109	14	109	14
Brno	Hroch	4	4	6	8	7	3	2	3	3	101	16	101	16
Zlín	Herich		1	7	3	1	4	5			100	17	100	17
Liberec	Zadražil	2	6	8	3	4				3	94	18	94	18
Ústí n. L.	Trýzna	1	5	6	3	5	4	10	7	3	94	18	94	18
Č. Budějovice	Pochop				1	2	6	3		7	92	20	92	20
Ústí n. L.	Bezděka	2			1						73	22	73	21
Ostrava	Jedlička	7	7	4	2	6	4	5	5	2	58	23	58	22
Benátky n. J.	Žmuda	7		1				2			50	24	50	23
Liberec	Čermák	1			1		5		6	2	49	25	49	24
Ostrava	Kubala				3	2	2	1		2	49	25	49	24
Zlín	Čechmánek	4	3	1	2	4			1	1	29	28	29	26

Tabulka č.3 nám ukazuje počty bodů dosažených v utkání útokem. Jak si lze všimnout, dosažení hodnot nad 15 je jen výjimečné. Pokud totiž bereme v potaz to, že maximální četnost útoku středových hráčů nepřesahuje 20 nahrávek na zápas, tak při úspěšnosti 50-60% je zisk okolo 15 bodů velice nadprůměrný. Jsou však i týmy, které upřednostňují hru prvního sledu a tudíž se hráči mohou přes danou hranici dostat. Stává se to, ale jen zřídka.

3.3.3 Body

Tabulka č.4 – body uhrané hráči za celou základní část

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Opava	Sukuba	4		8	13	5	15	7	15		16	19	15	3	3	19	9	12	12
Opava	Červeň	5	14	15	9	12	9	15	9	17	12		10	9	12	7	14	6	7
Č. Budějovice	Smrčka	11	8	10	8	11	5	2	7	16	12	16	1	9	8	11	17	12	15
Brno	Klapal	6	3	15	1	9	14	10	11	8	2	10	6	16	12	16	13	10	13
Liberec	Dittrich	12	14	11	7	15		11	5	14	7	10	1		14	2	10	12	15
Příbram	Golštajn	7	21	10	8	5	5	14	8	6	11	10	6	13	9	14	9	12	8
Příbram	Havrlík	6	10	9	9	9	9	9	13	9	5	13	8	14	6	12	10	7	8
Kladno	Fokt	8	11	15	11	12	14	5	8	12	10	11	4	13	11	9	4	7	10
Kladno	Kotrch	11	11	8	12	12	12	10	8	8	10	10	9	9	8	13	9	5	9
Ostrava	Cerha	11	9	6	9	11	2	5	10	8	10	8	6	7	9	12	14	10	6
Brno	Hroch	12	4	8	9	5	15	8		2	7	8	2	2	8		9	10	11
Benátky n. J.	Michálek	7	2		8	16	7	6	11	12	7	4		10	2	8	3	7	11
Č. Budějovice	Mach		2			1		5	3	12	12	17	9	10	14	9	12	11	6
Benátky n. J.	Starý	4	9	6	9	7	3	1	5		8	8	9	3	3		17	14	13
Zlín	Sedláček	6	8	7	4	10	2	12	7	5	6	5	14	8	5	8	5	6	7
Ústí n. L.	Sobotka	9	8	16	6	3			5					1	8	8	6	2	11
Zlín	Herich	8	8	10	4	10	6	9	4	3	9	16	11	10	3	10	7	2	6
Ústí n. L.	Trýzna						6	14	2	9	10	8	9	4	3	8		4	7
Č. Budějovice	Pochop	6	13	14	18	18	16	9	6				11						
Liberec	Zadražil		1	2			10	1	7	1	10	12	9	8	4	11	4	9	12
Ostrava	Jedlička												5				9	12	1
Ostrava	Kubala	9	8	4	2	9	2	1	9	6				8	6	13			
Ústí n. L.	Bezděka	2	1	4	3	9	1	10	1	10	11	7	18	4	2	6	3		
Benátky n. J.	Žmuda	3	5	2		3	3	7	5	8		7	3	3	3	3	1	4	1
Liberec	Čermák					6	8	5	7	3	3	5	7	7	5				
Zlín	Čechmánek		2	1					3		7			3					1

Pokračování tabulky na straně č.33

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje počet uhraných bodů

Abs. – počet uhraných bodů za celou základní část

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá uhraným míčům za celou základní část

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	III. třetina									Body						
		20			22			24			26			Abs.	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2
		19	21	23	25	27											
Opava	Sukuba	17	16	15	8	15	11	12	17	10	296	1	296	1			
Opava	Červeň	9	8	8	6	10	21	7	11	11	273	2	273	2			
Č. Budějovice	Smrčka	9	8	16	13	10	9		17	6	267	3	267	3			
Brno	Klapal	5	9	19	13	13	4	7	10	11	266	4	266	4			
Liberec	Dittrich	8	7	20	20	14	12	7	14		262	5	262	5			
Příbram	Golštajn	7	5	16	7	10	10	11	8	8	258	6	258	6			
Příbram	Havrlík	14	7	4		11	17	13	11	12	255	7	255	7			
Kladno	Fokt		9	12	10	12	2	3	4	7	234	8	234	8			
Kladno	Kotrch	9	5	11	9			9	9	5	231	9	231	9			
Ostrava	Cerha	20	7	8	8			4	3	9	212	10	212	10			
Brno	Hroch	7	9	9	15	10	8	4	6	9	197	11	197	11			
Benátky n. J.	Michálek	10	14	4	9	2	5	9	17	5	196	12	196	12			
Č. Budějovice	Mach	8	13	11	8	6		8	12		189	13	189	13			
Benátky n. J.	Starý		12	10	9	3	11	5	10	5	184	14	184	14			
Zlín	Sedláček	5	5	5	9	7	11	8	5	4	184	14	184	14			
Ústí n. L.	Sobotka	7	13	8	8	12	2	10	15	15	173	16	173	16			
Zlín	Herich	1	2	12	5	3	5	7			171	17	171	17			
Ústí n. L.	Trýzna	1	13	15	4	8	5	12	7	9	158	18	158	18			
Č. Budějovice	Pochop				1	2	12	7		13	146	19	146	19			
Liberec	Zadrazil	6	9	13	3	6				5	143	20	143	20			
Ostrava	Jedlička	18	13	7	5	12	12	9	6	2	111	22	111	21			
Ostrava	Kubala		3		9	3	4	2	1	7	106	23	106	22			
Ústí n. L.	Bezděka	2			1					1	96	24	96	23			
Benátky n. J.	Žmuda	14	1	1		1		2	1		81	25	81	24			
Liberec	Čermák	1			3		6	4	8	2	80	26	80	25			
Zlín	Čechmánek	6	3	2	6	8		1	2	1	46	28	46	26			

Tabulka s výsledným bodovým ziskem ukazuje rozmanitost volejbalu. Především pak hráčského postu blokař. Zde totiž vidíte, že u středových hráčů nemusí být rozhodující jen jedna činnost. Mezi bodově zdatné se mohou propracovat i ti, kteří průměrně obstojí ve všech blokařských činnostech. Z tabulky jsou proto zřejmé mnohem menší rozdíly než u ostatních.

3.3.4 Podání

Tabulka č.5 – podání

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Opava	Sukuba	2		1	1	1	2	1	4		1	2				2	1	2	
Opava	Červeň	1	2	2	1	1		3	1	1	5		1	2	2		4		
Č.Budějovice	Smrčka					1	1			3	2	7		1		1	5	1	
Liberec	Dittrich	3	2			2		1	1	1	2	3	1				3	3	
Brno	Klapal			1		1	2	1	2	3	1			3			1	2	2
Ústí n. L.	Trýzna							3		2		2	1			1			
Liberec	Zadražil					2					6	1		1		1	1		1
Benátky n. J.	Michálek	1				2			1		1					1			
Ostrava	Cerha	2		1		1	1		2	1	2	1		1			2		
Ústí n. L.	Sobotka			4	1				2										
Č.Budějovice	Mach										2	6	1				3		
Zlín	Sedláček		1						1		2	2	1			1			
Benátky n. J.	Starý					1			2				1				2		1
Brno	Hroch	2									1				1		1	1	
Příbram	Havrlík		1					1	1		1	1		1		1			
Zlín	Herich										3	1	1	2			1		
Kladno	Fokt		1	1	2				1		1								1
Ostrava	Jedlička												1						
Kladno	Kotrch								1		1					1			
Č.Budějovice	Pochop		1		2	1			1										
Ústí n. L.	Bezděka										2	1	1						
Liberec	Čermák						1			1									
Ostrava	Kubala						1		1	1									
Příbram	Golštajn										1								
Benátky n. J.	Žmuda	1														1			
Zlín	Čechmánek																		

Pokračování tabulky na straně č.35

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje počet uhraných bodů v utkání

Abs. – počet uhraných bodů podáním

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá uhraným míčům servisem

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	III. třetina						Podání				
		20		22		24		Abs.	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2	
		19	21	23	25	26	27					
Opava	Sukuba	4	4		3	2	2	2	37	1	37	1
Opava	Červeň	1	1	2		2	1		33	2	33	2
Č. Budějovice	Smrčka		1	2	1		1	2	30	3	30	3
Liberec	Dittrich			2	1		1	3	29	4	29	4
Brno	Klapal	1	1	1		1	1	1	26	5	26	5
Ústí n. L.	Trýzna		2	4		1			17	6	17	6
Liberec	Zadrazil	1	1	1					16	7	16	7
Benátky n. J.	Michálek		1		1		1	5	16	7	16	7
Ostrava	Cerha			1				1	16	7	16	7
Ústí n. L.	Sobotka	1	1		2	1			15	10	15	10
Č. Budějovice	Mach			1					13	12	13	11
Zlín	Sedláček	1			1			1	11	13	11	12
Benátky n. J.	Starý		1	1		1			10	14	10	13
Brno	Hroch	2				1		1	10	14	10	13
Příbram	Havrlík	2							9	16	9	15
Zlín	Herich			1					9	16	9	15
Kladno	Fokt							2	9	16	9	15
Ostrava	Jedlička	2			1	2	1		7	20	7	18
Kladno	Kotrch	1			1		1	1	7	20	7	18
Č. Budějovice	Pochop							2	7	20	7	18
Ústí n. L.	Bezděka							1	5	24	5	21
Liberec	Čermák			1					3	25	3	22
Ostrava	Kubala								3	25	3	22
Příbram	Golštajn	1							2	28	2	24
Benátky n. J.	Žmuda								2	28	2	24
Zlín	Čechmánek				1				1	32	1	26

Tabulka čítající body z podání je velice specifická. Podání je totiž činnost, která je velice individuální. Není závislá na ostatních spoluhráčích. Jediné čím může být hráč svázán je taktika daná trenérem. Proto jsou zde vidět největší bodové rozdíly. Podání je osobní věc každého hráče bez rozdílu specializace. Záleží totiž na technických i psychických vlastnostech hráče, a tak některá mužstva mají servisové specialisty, kteří do hry zasahují pouze na podání.

3.3.5 Četnost

Tabulka č.6 – četnost nahrávek

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Opava	Sukuba	4		11	16	9	19	10	17		14	17	21	5	5	17	10	13	15
Opava	Červeň	9	10	11	7	11	12	13	13	19	19		19	9	12	9	13	11	7
Brno	Klapal	14	9	16	3	11	19	11	7	8	4	15	10	16	13	15	14	11	13
Příbram	Golštajn		18	10	12	6	3	12	7	7	18	14	8	15	15	12	10	14	11
Příbram	Havřík	8	15	12	8	11	7	9	16	7	9	11	12	10	9	11	15	7	8
Liberec	Dittrich	8	19	8	8	12		15	8	12	9	10	1		10	4	5	11	15
Benátky n. J.	Michálek	7	4	3	9	20	11	6	9	14	7	4	0	18	6	14	6	13	13
Č.Budějovice	Smrčka	16	5	9	7	8	5	9	11	13	10	12	8	7	9	13	10	11	13
Kladno	Fokt	8	9	13	6	13	14	6	8	15	11	9	6	14	9	11	5	6	10
Brno	Hroch	16	11	11	15	8	15	12		5	10	10	4	7	9		8	8	4
Benátky n. J.	Starý	7	9	10	9	7	8	2	3		11	7	5	2	12	1	15	18	19
Zlín	Sedláček	4	7	8	8	14	5	12	10	6	7	7	16	5	8	11	6	9	8
Ústí n. L.	Sobotka	15	10	13	10	7	3		5					3	5	6	12	9	16
Ostrava	Cerha	10	10	12	10	11	3	6	10	14	6	8	3	10	7	12	10	8	6
Kladno	Kotrch	10	7	10	11	10	10	11	9	7	10	11	10	9	5	13	8	3	6
Ústí n. L.	Trýzna				1		6	13	8	8	11	7	12	8	7	9		7	8
Zlín	Herich	6	12	11	3	16	7	8	7	9	5	13	20	8	8	8	6	6	6
Č.Budějovice	Mach							4	3	11	15	11	9	17	11	15	16	10	9
Liberec	Zadražil		1	5			11	1	12	3	7	13	12	6	4	8	6	16	13
Č.Budějovice	Pochop	14	12	10	17	16	15	10	8		10								
Ústí n. L.	Bezděka	4	2	3	4	10	2	9	3	13	16	12	18	9	6	9	5	2	
Benátky n. J.	Žmuda	2	9	5		2	3	7	9	10		7	5	7	2	3	5	3	3
Ostrava	Jedlička											6				11	7	5	
Liberec	Čermák					9	8	4	8	4	2	2	7	13	9	3			
Ostrava	Kubala	7	7	4	3	10	2	2	4	7				5	4	7			
Zlín	Čechmánek		1	3	1					11		7	1		3				2

Pokračování tabulky na straně č.37

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje počet nahrávek v daném utkání

Abs. – počet nahrávek

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá počtu nahrávek

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	III. třetina										Četnost			
		20		22		24		26		Abs.	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2		
		19	21	23	25	27									
Opava	Sukuba	13	15	16	9	14	15	13	16	12	326	1	326	1	
Opava	Červeň	8	10	11	7	10	34	9	14	14	321	2	321	2	
Brno	Klapal	5	10	17	16	13	8	6	10	16	310	3	310	3	
Příbram	Golštajn	11	5	14	8	16	8	15	8	9	286	4	286	4	
Příbram	Havrlík	11	7	7	3	15	15	13	12	10	278	5	278	5	
Liberec	Dittrich	12	8	22	23	15	18	8	16		277	6	277	6	
Benátky n. J.	Michálek	18	21	12	8	4	6	13	13	9	268	7	268	7	
Č. Budějovice	Smrčka	12	11	12	12	10	7		15	5	260	8	260	8	
Kladno	Fokt		8	12	10	9	4	5	8	7	236	9	236	9	
Brno	Hroch	11	9	11	14	8	10	5	8	5	234	10	234	10	
Benátky n. J.	Starý		16	13	11	7	11	6	12	3	224	11	224	11	
Zlín	Sedláček	6	4	5	12	9	13	8	7	5	220	12	220	12	
Ústí n. L.	Sobotka	8	11	12	8	16	4	9	18	17	217	13	217	13	
Ostrava	Cerha	16	8	13	8			7	2	7	217	13	217	13	
Kladno	Kotrch	7	5	13	8			7	5	6	211	15	211	15	
Ústí n. L.	Trýzna	3	13	13	6	8	11	14	15	9	197	16	197	16	
Zlín	Herich	3	3	9	5	3	6	7		2	197	16	197	16	
Č. Budějovice	Mach	6	14	11	7	7		6	12		194	18	194	18	
Liberec	Zadražil	3	7	15	6	8				7	164	19	164	19	
Č. Budějovice	Pochop				1	5	10	6		13	147	20	147	20	
Ústí n. L.	Bezděka	5			5						137	22	137	21	
Benátky n. J.	Žmuda	13		1		3		3	2	1	105	23	105	22	
Ostrava	Jedlička	12	11	5	2	13	8	6	7	4	97	24	97	23	
Liberec	Čermák	2			2		5	5	9	4	96	25	96	24	
Ostrava	Kubala				6	4	4	3		4	83	27	83	25	
Zlín	Čechmánek	6	3	1	3	7		1	8	3	61	28	61	26	

Tabulka četnost nám udává počet nahrávek za jednotlivý zápas. Na první pohled je zřejmé, že každý tým hraje jiným systémem. Každé družstvo má útok jinak rozložený mezi své hráče. Záleží totiž především na nahrávači, ten totiž hraje většinou jen s tím komu věří. A tak je vidět který z blokařů má důvěru svého nahrávače.

3.3.6 Úspěšnost

Tabulka č.7 – úspěšnost útoku

Oddíl	Hráč	I. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Kladno	Kotrch	70,00%	71,43%	50,00%	72,73%	60,00%	90,00%	63,64%	55,56%	71,43%
Kladno	Fokt	75,00%	66,67%	69,23%	83,33%	61,54%	64,29%	66,67%	50,00%	66,67%
Č.Budějovice	Pochop	42,86%	66,67%	80,00%	70,59%	75,00%	60,00%	50,00%	75,00%	
Liberec	Dittrich	87,50%	52,63%	87,50%	62,50%	75,00%		53,33%	37,50%	50,00%
Příbram	Havrlík	62,50%	40,00%	50,00%	75,00%	63,64%	85,71%	77,78%	56,25%	71,43%
Ostrava	Jedlička									
Č.Budějovice	Smrčka	68,75%	60,00%	55,56%	57,14%	75,00%	60,00%	22,22%	45,45%	69,23%
Ostrava	Kubala	71,43%	57,14%	75,00%	66,67%	70,00%	50,00%	0,00%	0,00%	57,14%
Opava	Červeň	44,44%	70,00%	90,91%	57,14%	90,91%	41,67%	76,92%	38,46%	57,89%
Příbram	Golštajn		72,22%	50,00%	50,00%	50,00%	33,33%	58,33%	42,86%	42,86%
Liberec	Zadrazil		100,00%	20,00%			63,64%	100,00%	50,00%	33,33%
Č.Budějovice	Mach							100,00%	66,67%	36,36%
Benátky n. J.	Starý	57,14%	66,67%	50,00%	66,67%	57,14%	37,50%	50,00%	0,00%	
Brno	Klapal	42,86%	33,33%	56,25%	0,00%	72,73%	42,11%	72,73%	71,43%	37,50%
Opava	Sukuba	0,00%		45,45%	56,25%	33,33%	42,11%	40,00%	35,29%	
Ústí n. L.	Bezděka	50,00%	50,00%	33,33%	75,00%	60,00%	50,00%	77,78%	33,33%	53,85%
Benátky n. J.	Michálek	85,71%	50,00%	0,00%	44,44%	45,00%	54,55%	83,33%	77,78%	78,57%
Zlín	Sedláček	75,00%	28,57%	62,50%	37,50%	64,29%	20,00%	33,33%	40,00%	50,00%
Liberec	Čermák					55,56%	50,00%	25,00%	50,00%	50,00%
Zlín	Herich	83,33%	50,00%	45,45%	66,67%	50,00%	57,14%	37,50%	14,29%	33,33%
Ústí n. L.	Sobotka	40,00%	40,00%	46,15%	30,00%	28,57%	0,00%		40,00%	
Ostrava	Cerha	30,00%	50,00%	33,33%	60,00%	54,55%	33,33%	50,00%	50,00%	35,71%
Ústí n. L.	Trýzna				0,00%		50,00%	69,23%	25,00%	37,50%
Benátky n. J.	Žmuda	100,00%	44,44%	20,00%		100,00%	0,00%	71,43%	33,33%	60,00%
Zlín	Čechmánek		0,00%	66,67%	100,00%				27,27%	
Brno	Hroch	43,75%	36,36%	27,27%	46,67%	25,00%	46,67%	41,67%		20,00%

Pokračování tabulky na straně č.39

Legenda: 1-27 – číslo utkání , ukazuje úspěšnost útoku v daném utkání

Abs. – průměrná úspěšnost za celou základní část

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Uprav – odpovídá průměrné úspěšnosti za základní část

Pořadí 2 – pořadí redukováného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	II. třetina									
		10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Kladno	Kotrch	50,00%	45,45%	50,00%	77,78%	80,00%	53,85%	87,50%	100,00%	83,33%	
Kladno	Fokt	54,55%	77,78%	33,33%	64,29%	55,56%	63,64%	80,00%	83,33%	80,00%	
Č.Budějovice	Pochop	0,00%									
Liberec	Dittrich	44,44%	50,00%	0,00%		60,00%	25,00%	100,00%	45,45%	66,67%	
Příbram	Havrlík	22,22%	72,73%	66,67%	80,00%	22,22%	63,64%	60,00%	28,57%	75,00%	
Ostrava	Jedlička	50,00%					72,73%				
Č.Budějovice	Smrčka	70,00%	58,33%	12,50%	57,14%	33,33%	61,54%	50,00%	72,73%	53,85%	
Ostrava	Kubala				60,00%	100,00%	85,71%				
Opava	Červeň	36,84%	31,58%		55,56%	66,67%	55,56%	61,54%	36,36%	71,43%	
Příbram	Golštajn	55,56%	64,29%	37,50%	60,00%	53,33%	100,00%	60,00%	71,43%	45,45%	
Liberec	Zadražil	57,14%	53,85%	50,00%	83,33%	100,00%	87,50%	50,00%	37,50%	69,23%	
Č.Budějovice	Mach	53,33%	54,55%	55,56%	41,18%	81,82%	40,00%	37,50%	70,00%	44,44%	
Benátky n. J.	Starý	54,55%	42,86%	60,00%	50,00%	25,00%	0,00%	86,67%	55,56%	52,63%	
Brno	Klapal	25,00%	53,33%	40,00%	75,00%	69,23%	60,00%	64,29%	63,64%	61,54%	
Opava	Sukuba	71,43%	70,59%	38,10%	40,00%	40,00%	76,47%	40,00%	61,54%	60,00%	
Ústí n. L.	Bezděka	50,00%	50,00%	72,22%	44,44%	33,33%	55,56%	60,00%	0,00%		
Benátky n. J.	Michálek	85,71%	50,00%		50,00%	16,67%	42,86%	33,33%	30,77%	53,85%	
Zlín	Sedláček	28,57%	42,86%	68,75%	100,00%	50,00%	45,45%	66,67%	55,56%	50,00%	
Liberec	Čermák	0,00%	100,00%	57,14%	30,77%	55,56%	100,00%				
Zlín	Herich	40,00%	84,62%	50,00%	50,00%	25,00%	75,00%	33,33%	33,33%	50,00%	
Ústí n. L.	Sobotka				33,33%	60,00%	50,00%	41,67%	11,11%	56,25%	
Ostrava	Cerha	83,33%	37,50%	66,67%	60,00%	42,86%	50,00%	40,00%	50,00%	83,33%	
Ústí n. L.	Trýzna	54,55%	71,43%	50,00%	25,00%	42,86%	77,78%	28,57%		25,00%	
Benátky n. J.	Žmuda	85,71%		60,00%	28,57%	50,00%	66,67%	20,00%	33,33%	33,33%	
Zlín	Čechmánek	71,43%		0,00%	33,33%			50,00%			
Brno	Hroch	40,00%	50,00%	0,00%	14,29%	55,56%	50,00%		37,50%	75,00%	

Pokračování tabulky na straně č.40

Oddíl	Hráč	III. třetina								
		19	20	21	22	23	24	25	26	27
Kladno	Kotrch	57,14%	60,00%	61,54%	75,00%			71,43%	60,00%	50,00%
Kladno	Fokt		87,50%	83,33%	70,00%	66,67%	50,00%	40,00%	12,50%	28,57%
Č.Budějovice	Pochop				100,00%	40,00%	60,00%	50,00%		53,85%
Liberec	Dittrich	58,33%	62,50%	77,27%	65,22%	80,00%	61,11%	62,50%	62,50%	
Příbram	Havrlík	72,73%	71,43%	28,57%	0,00%	53,33%	86,67%	84,62%	66,67%	90,00%
Ostrava	Jedlička	58,33%	63,64%	80,00%	100,00%	46,15%	50,00%	83,33%	71,43%	50,00%
Č.Budějovice	Smrčka	75,00%	63,64%	83,33%	66,67%	60,00%	85,71%		53,33%	60,00%
Ostrava	Kubala				50,00%	50,00%	50,00%	33,33%		50,00%
Opava	Červeň	75,00%	60,00%	63,64%	57,14%	80,00%	52,94%	44,44%	71,43%	71,43%
Příbram	Golštajn	27,27%	60,00%	64,29%	62,50%	50,00%	75,00%	53,33%	62,50%	55,56%
Liberec	Zadrazil	66,67%	85,71%	53,33%	50,00%	50,00%				42,86%
Č.Budějovice	Mach	100,00%	64,29%	63,64%	57,14%	57,14%		100,00%	58,33%	
Benátky n. J.	Starý		56,25%	53,85%	72,73%	42,86%	54,55%	66,67%	66,67%	100,00%
Brno	Klapal	80,00%	30,00%	58,82%	43,75%	53,85%	50,00%	66,67%	60,00%	43,75%
Opava	Sukuba	69,23%	66,67%	62,50%	66,67%	57,14%	53,33%	53,85%	62,50%	50,00%
Ústí n. L.	Bezděka	40,00%			20,00%					
Benátky n. J.	Michálek	50,00%	57,14%	25,00%	75,00%	50,00%	66,67%	46,15%	69,23%	22,22%
Zlín	Sedláček	50,00%	75,00%	60,00%	50,00%	55,56%	46,15%	50,00%	57,14%	40,00%
Liberec	Čermák	50,00%			50,00%		100,00%	0,00%	66,67%	50,00%
Zlín	Herich	0,00%	33,33%	77,78%	60,00%	33,33%	66,67%	71,43%		0,00%
Ústí n. L.	Sobotka	62,50%	81,82%	58,33%	50,00%	62,50%	50,00%	77,78%	61,11%	52,94%
Ostrava	Cerha	62,50%	25,00%	38,46%	75,00%			57,14%	100,00%	57,14%
Ústí n. L.	Trýzna	33,33%	38,46%	46,15%	50,00%	62,50%	36,36%	71,43%	46,67%	33,33%
Benátky n. J.	Žmuda	53,85%		100,00%		0,00%		66,67%	0,00%	0,00%
Zlín	Čechmánek	66,67%	100,00%	100,00%	66,67%	57,14%		0,00%	12,50%	33,33%
Brno	Hroch	36,36%	44,44%	54,55%	57,14%	87,50%	30,00%	40,00%	37,50%	60,00%

Pokračování tabulky na straně č.41

Oddíl	Hráč	Úspěšnost			
		Abs.	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2
Kladno	Kotrch	64,93%	1	64,93%	1
Kladno	Fokt	63,98%	2	63,98%	2
Č. Budějovice	Pochop	62,59%	3	62,59%	3
Liberec	Dittrich	62,45%	4	62,45%	4
Příbram	Havrlík	62,23%	5	62,23%	5
Ostrava	Jedlička	59,79%	7	59,79%	6
Č. Budějovice	Smrčka	59,62%	8	59,62%	7
Ostrava	Kubala	59,04%	9	59,04%	8
Opava	Červeň	58,26%	11	58,26%	9
Příbram	Golštajn	57,69%	13	57,69%	10
Liberec	Zadrazil	57,32%	14	57,32%	11
Č. Budějovice	Mach	57,22%	15	57,22%	12
Benátky n. J.	Starý	56,25%	16	56,25%	13
Brno	Klapal	54,52%	17	54,52%	14
Opava	Sukuba	54,29%	18	54,29%	15
Ústí n. L.	Bezděka	53,28%	19	53,28%	16
Benátky n. J.	Michálek	52,24%	20	52,24%	17
Zlín	Sedláček	51,36%	21	51,36%	18
Liberec	Čermák	51,04%	22	51,04%	19
Zlín	Herich	50,76%	23	50,76%	20
Ústí n. L.	Sobotka	50,23%	24	50,23%	21
Ostrava	Cerha	50,23%	24	50,23%	21
Ústí n. L.	Trýzna	47,72%	28	47,72%	23
Benátky n. J.	Žmuda	47,62%	29	47,62%	24
Zlín	Čechmánek	47,54%	30	47,54%	25
Brno	Hroch	43,16%	33	43,16%	26

Úspěšnost jde ruku v ruce s četností a úspěšností útoku. Podle všeobecně známých tezí víme, že výborný blokař by měl mít úspěšnost okolo 60% a více. Jeho útoky totiž většinou směřují proti jednobloku, a tak více jek nadpoloviční úspěšnost by měla být samozřejmostí. Ovšem jsou i týmy, které blokují od středu hřiště, a tak znesnadňují útok prvního sledu dvoj až trojblokem. Proto někdy může úspěšnost útoku ovlivnit i obraný herní systém soupeře. V těchto případech je úspěšnost nad 50% více jak uspokojující.

3.4 Konečné pořadí blokařů

Tabulka č.8 – konečné pořadí blokařů

Oddíl	Hráč	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Opava	Sukuba	H		H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	H	H	H	
Opava	Červeň	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	H	
Liberec	Dittrich	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	
Č.Budějovice	Smrčka	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Příbram	Havrlík	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Brno	Klapal	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Kladno	Fokt	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Příbram	Golštajn	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Kladno	Kotrch	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Ostrava	Cerha	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Benátky n. J.	Michálek	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	
Č.Budějovice	Mach		H			H		H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Benátky n. J.	Starý	H	H	H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	H	H	H	
Zlín	Sedláček	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Brno	Hroch	H	H	H	H	H	H	H		H	H	H	H	H		H	H	H	
Ústí n. L.	Sobotka	H	H	H	H	H	H		H				H	H	H	H	H	H	
Liberec	Zadrazil		H	H			H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Zlín	Herich	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Č.Budějovice	Pochop	H	H	H	H	H	H	H	H		H	H							
Ústí n. L.	Trýzna				H		H	H	H	H	H	H	H	H	H		H	H	
Ostrava	Jedlička											H				H	H	H	
Ostrava	Kubala	H	H	H	H	H	H	H	H	H			H	H	H				
Ústí n. L.	Bezděka	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	H	
Liberec	Čermák					H	H	H	H	H	H	H	H	H					
Benátky n. J.	Žmuda	H	H	H		H	H	H	H	H		H	H	H	H	H	H	H	
Zlín	Čechmánek		H	H	H				H		H	H		H				H	

Pokračování tabulky na straně č.43

Legenda: 1-27 - číslo utkání , ukazuje zda hráč v daném utkání zasáhl do statistik

Abs. 1 – počet utkání v kterých byl statisticky aktivní

Abs. – průměrné pořadí hráčů z blok,útok,podání četnost,úspěšnost

Pořadí 1 – pořadí všech blokařů

Pořadí - pořadí podle hodnot Abs.

Uprav – odpovídá počtu utkání ve kterých byl hráč statisticky aktivní

Oddíl	Hráč	III. třetina								
		19	20	21	22	23	24	25	26	27
Opava	Sukuba	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Opava	Červeň	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Liberec	Ditrich	H	H	H	H	H	H	H	H	
Č. Budějovice	Smrčka	H	H	H	H	H	H		H	H
Příbram	Havrlík	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Brno	Klapal	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Kladno	Fokt		H	H	H	H	H	H	H	H
Příbram	Golštajn	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Kladno	Kotrch	H	H	H	H			H	H	H
Ostrava	Cerha	H	H	H	H			H	H	H
Benátky n. J.	Michálek	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Č. Budějovice	Mach	H	H	H	H	H		H	H	
Benátky n. J.	Starý		H	H	H	H	H	H	H	H
Zlín	Sedláček	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Brno	Hroch	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Ústí n. L.	Sobotka	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Liberec	Zadrazil	H	H	H	H	H				H
Zlín	Herich	H	H	H	H	H	H	H		H
Č. Budějovice	Pochop				H	H	H	H		H
Ústí n. L.	Trýzna	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Ostrava	Jedlička	H	H	H	H	H	H	H	H	H
Ostrava	Kubala		H		H	H	H	H	H	H
Ústí n. L.	Bezděka	H			H					H
Liberec	Čermák	H			H		H	H	H	H
Benátky n. J.	Žmuda	H	H	H		H		H	H	H
Zlín	Čechmánek	H	H	H	H	H		H	H	H

Pokračování tabulky na straně č.44

Legenda: **Uprav1** – průměr z blok,útok,podání,četnost,úspěšnost počítané pouze z redukovaného počtu hráčů

Pořadí 2 – pořadí redukovaného počtu hráčů

H – znamená hrál, byl statisticky aktivní

Min 13 – nutný počet H potřebných pro zařazení do výzkumu

Pořadí K – konečné pořadí blokařů za celou základní část

z redukovaného počtu hráčů

Oddíl	Hráč	Nastoupil				Min 13	Pořadí			
		Abs. 1	Pořadí 1	Uprav.	Pořadí 2		Abs.	Pořadí	Uprav. 1	Pořadí K
Opava	Sukuba	25	10	25	10		5,4	1	4,8	1
Opava	Červeň	26	5	26	5		6,2	3	5,8	2
Liberec	Dittrich	24	15	24	15		5,8	2	5,8	2
Č.Budějovice	Smrčka	26	5	26	5		6,2	3	6,0	4
Příbram	Havřík	27	1	27	1		7,4	5	7,2	5
Brno	Klapal	27	1	27	1		7,8	6	7,2	5
Kladno	Fokt	26	5	26	5		8,4	7	8,2	7
Příbram	Golštajn	27	1	27	1		10,4	9	9,0	8
Kladno	Kotrch	25	10	25	10		9,6	8	9,2	9
Ostrava	Cerha	25	10	25	10		12,0	10	11,4	10
Benátky n. J.	Michálek	26	5	26	5		12,8	11	12,2	11
Č.Budějovice	Mach	21	19	21	19		13,6	12	12,8	12
Benátky n. J.	Starý	25	10	25	10		13,8	13	13,0	13
Zlín	Sedláček	27	1	27	1		14,0	14	13,2	14
Brno	Hroch	25	10	25	10		15,4	15	13,8	15
Ústí n. L.	Sobotka	22	17	22	17		15,4	15	14,8	16
Liberec	Zadrazil	21	19	21	19		16,0	17	15,4	17
Zlín	Herich	26	5	26	5		16,6	19	15,8	18
Č.Budějovice	Pochop	15	25	15	25		16,2	18	15,8	18
Ústí n. L.	Trýzna	22	17	22	17		17,2	20	16,2	20
Ostrava	Jedlička	13	26	13	26		18,8	22	17,8	21
Ostrava	Kubala	19	22	19	22		20,0	23	18,6	22
Ústí n. L.	Bezděka	20	21	20	21		22,8	24	20,8	23
Liberec	Čermák	17	23	17	23		24,2	25	22,6	24
Benátky n. J.	Žmuda	23	16	23	16		25,4	26	23,2	25
Zlín	Čechmánek	16	24	16	24		29,2	32	25,8	26

Tabulka konečné pořadí blokařů jen podtrhuje komentáře u ostatních tabulek. Na prvních místech se objevují hráči působící v současnosti či v minulých letech u národního týmu. Od poloviny tabulky se pak objevují buď starší zkušení hráči, kteří měli nějakým způsobem problémy se zraněními nebo mladí nadějní hráči sbírající zkušenosti do dalších ročníků naší nejvyšší soutěže.

3.5 Konečné pořadí týmů, počet odehraných setů

Tabulka č. 9 konečné pořadí týmů, počet odehraných setů

Oddíl	Pořadí Z	I. třetina									II. třetina								
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Příbram	9	3	5	4	3	4	4	4	4	4	5	4	3	5	4	5	5	4	4
Opava	4	4	4	4	3	3	4	4	3	4	5	4	4	3	4	5	3	4	4
Liberec	3	4	5	5	3	4	3	5	5	5	5	5	3	3	4	4	3	4	5
Benátky n. J.	10	3	4	3	3	5	5	4	4	4	3	3	3	3	3	4	3	4	5
Ústí n. L.	6	3	4	4	3	3	3	4	3	4	5	4	5	3	3	4	3	3	5
Ostrava	2	4	4	4	3	5	4	3	5	4	3	3	3	3	3	5	4	4	3
Zlín	8	3	5	4	3	5	3	5	4	3	3	4	5	3	3	4	3	3	4
Brno	7	4	3	5	5	3	5	4	4	3	3	4	4	5	4	4	5	3	4
Kladno	5	5	5	4	5	5	4	4	4	4	4	5	4	5	3	5	3	3	3
Č. Budějovice	1	5	3	3	3	3	3	3	3	5	4	4	3	5	3	4	4	4	5

Pokračování tabulky na straně č.45

Legenda: Pořadí Z – Konečné pořadí týmů po základní části EX-M 2006/2007

1-27 – odehrané zápasy, počty setů v jednotlivých utkání

Oddíl	Pořadí Z	III. třetina										Body			
		19	20	21	22	23	24	25	26	27	Abs.	Poř. 1	Uprav.	Pořadí	
Příbram	9	4	3	5	3	4	4	5	5	4	528	4	4,76	4	
Opava	4	4	4	4	3	3	5	3	4	4	691	1	6,71	1	
Liberec	3	4	3	5	4	3	5	4	5	3	514	5	4,63	6	
Benátky n. J.	10	4	5	4	3	3	3	4	4	3	467	8	4,72	5	
Ústí n. L.	6	3	4	5	5	5	4	4	4	4	462	9	4,44	8	
Ostrava	2	4	4	4	4	5	3	5	4	4	481	6	4,63	7	
Zlín	8	4	3	5	5	4	3	4	4	3	401	10	3,93	10	
Brno	7	3	5	5	5	5	3	3	4	3	553	3	5,12	3	
Kladno	5	3	3	5	5	5	3	3	5	3	469	7	4,26	9	
Č. Budějovice	1	3	4	4	3	3	3	3	5	3	602	2	6,14	2	

Pokračování tabulky na straně č.46

Legenda: Abs. – absolutní počet bodů jednotlivých týmů dosažených po základní části EX-M 2006/2007

Poř.1– pořadí týmů dle bodů

Uprav. – jsou celkové body přepočtené na jeden set

Pořadí – konečné pořadí po přepočtení

Oddíl	Pořadí Z	Blok				Útok			
		Abs.	Poř. 1	Uprav.	Pořadí	Abs.	Poř. 1	Uprav.	Pořadí
Příbram	9	169	4	1,52	5	347	3	3,13	4
Opava	4	160	6	1,55	4	447	1	4,34	1
Liberec	3	127	8	1,14	10	336	4	3,03	6
Benátky n. J.	10	119	10	1,20	8	318	6	3,21	3
Ústí n. L.	6	123	9	1,18	9	302	7	2,90	7
Ostrava	2	213	1	2,05	1	236	10	2,27	10
Zlín	8	138	7	1,35	7	242	9	2,37	9
Brno	7	173	3	1,60	3	332	5	3,07	5
Kladno	5	162	5	1,47	6	290	8	2,64	8
Č. Budějovice	1	194	2	1,98	2	358	2	3,65	2

Pokračování tabulky na straně č.46

Oddíl	Pořadí Z	Podání				Četnost			
		Abs.	Poř.	Uprav.	Pořadí	Abs.	Poř.	Uprav.	Pořadí
Příbram	9	12	10	0,11	10	584	6	5,26	6
Opava	4	84	1	0,82	1	789	1	7,66	1
Liberec	3	51	2	0,46	3	578	7	5,21	7
Benátky n. J.	10	30	7	0,30	7	608	3	6,14	3
Ústí n. L.	6	37	5	0,36	5	607	4	5,84	5
Ostrava	2	32	6	0,31	6	436	10	4,19	9
Zlín	8	21	8	0,21	8	479	8	4,70	8
Brno	7	48	4	0,44	4	687	2	6,36	2
Kladno	5	17	9	0,15	9	455	9	4,14	10
Č. Budějovice	1	50	3	0,51	2	601	5	6,13	4

Pokračování tabulky na straně č.47

- Legenda:**
- Abs.** – absolutní počet bodů jednotlivých týmů dosažených po základní části EX-M 2006/2007 (blokem, útokem nebo podáním) nebo absolutní četnost a úspěšnost útoku
 - Poř.** – pořadí týmů dle bloku, útoku, podání, četnosti či úspěšnosti
 - Uprav.** – jsou celkové body přečtené na jeden set
 - Pořadí** – konečné pořadí po přepočtení

Oddíl	Pořadí Z	Úspěšnost				Pořadí - celkově			
		Abs.	Poř.	Uprav.	Pořadí	Abs. K	Pořadí	Uprav.	Pořadí K
Příbram	9	59,42%	3	59,42%	3	5,20	5	5,60	4
Opava	4	56,65%	5	56,65%	5	2,80	1	2,40	1
Liberec	3	58,13%	4	58,13%	4	5,00	4	6,00	6
Benátky n. J.	10	52,30%	7	52,30%	7	6,60	7	5,60	4
Ústí n. L.	6	49,75%	9	49,75%	9	6,80	9	7,00	9
Ostrava	2	54,13%	6	54,13%	6	6,60	7	6,40	7
Zlín	8	50,52%	8	50,52%	8	8,00	10	8,00	10
Brno	7	48,33%	10	48,33%	10	4,80	3	4,80	3
Kladno	5	63,74%	1	63,74%	1	6,40	6	6,80	8
Č. Budějovice	1	59,57%	2	59,57%	2	2,80	1	2,40	1

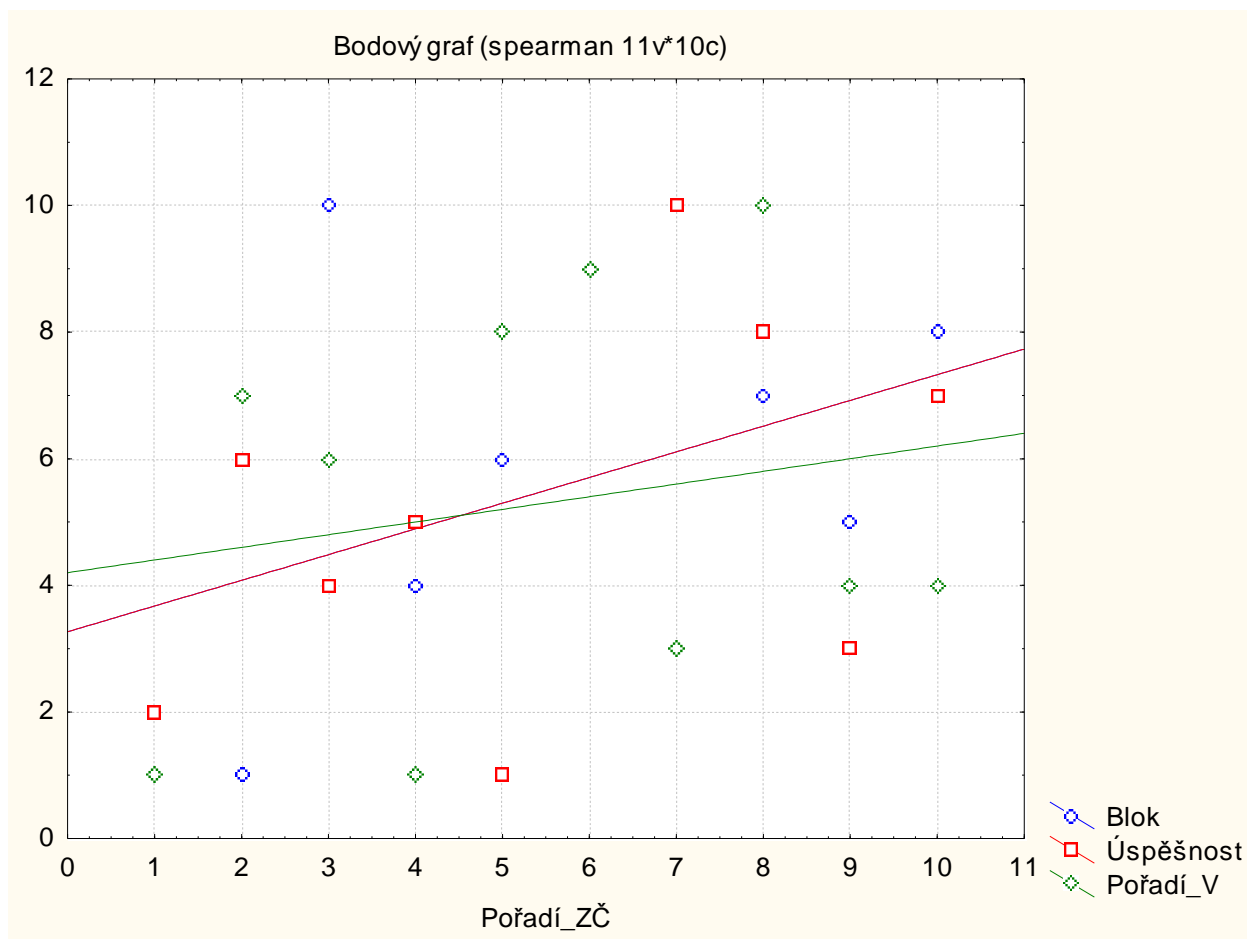
Legenda: **Abs. K** – konečná pořadí ze všech činností vyprůměrkovaná do průměrného umístění

Pořadí K – konečné pořadí ze všech konečných pořadí u jednotlivých činností přepočítaných na jeden set

Tabulka konečné pořadí týmů, v sobě ukrývá i počet odehraných setů daného týmu. Počet setů, je velice důležitý údaj, protože se s ním počítá při konečném upraveném pořadí, kde se přepočítávají všechny údaje na jeden odehraný set. Tato skutečnost je velice spravedlivá, protože jinak by konečné pořadí nebylo objektivní. Zvýhodnění by totiž byly ty týmy, které odehrály více setů, a tudíž by měly větší bodový zisk ze všech činností.

3.7 Grafy

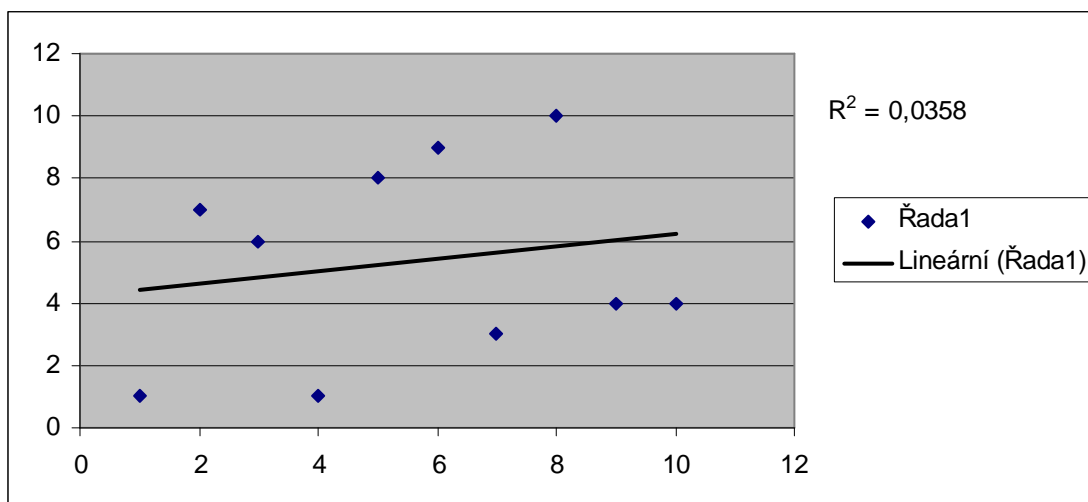
Graf č.4 spearmanův bodový graf

(graf vypracovaný statistickým programem Statistica)

Podle tohoto grafu lze říct, že blok a úspěšnost pozitivně ovlivňuje konečné pořadí týmů po základní části. Pořadí výsledné(V), které je složeno ze všech zkoumaných činností, už není tak výrazně pozitivní, ale ukazuje, že nějaká, i když malá závislost na konečném pořadí existuje.

Graf č.5 - graf závislosti dle korelačního koeficientu

(graf vypracovaný programem Microsoft Excel)

Graf č.5 nám ukazuje, že týmy pod čarou mají podle hodnotících škál vyrovnané a kvalitní blokaře. Zatím co nad čarou jsou týmy nevyrovnané. Můžou mít kvalitní středové hráče, ale maximálně jen jednoho. Vyrovnanost rozložení činností v těchto týmech neexistuje. Příkladem je Ostrava, která po základní části byla 2 a po statistickém zkoumání vyšla až na místě 7. Úplným opakem pak byli české Budějovice, které si své první místo udrželi i po výzkumu.

3.8 Hodnocení výzkumu

Na pěti procentní hladině významnosti se závislost mezi pořadím týmů a týmů po základní části nepodařila statisticky potvrdit. Hodnoty Spearmanových korelačních koeficientů nebyly na zvolené hladině významnosti významné. Proto nelze obecně tuto skutečnost brát vážně. Vztahuje se totiž pouze pro tento daný příklad (sezónu EX-M 2006/2007).

4. Diskuze

I přesto, že se nepodařilo obecně prokázat závislost mezi pořadím po základní části a pořadím týmů. Což by znamenalo více jak 95% hladinu významnosti. U některých dílčích blokařských dovedností se podle Spearmanova korelačního koeficientu dá hovořit o závislosti mezi pořadím týmů a pořadí týmů po základní části a tudíž i o pozitivním ovlivnění pořadí týmů. Pokud uvedeme příklad: úspěšnost blokařů na útoku a počet jejich bloků vyšel dle Spearmanova korelačního koeficientu na 0,406, což znamená: pokud je koeficient od 0 do 1, dochází k pozitivnímu ovlivnění vůči konečnému pořadí v základní části. Jelikož však výsledek není okolo 0,8 nemůžeme hovořit o obecné zásadě. To znamená, že tvrzení – tým, který má dobré útočníky či blokující hráče, bude figurovat na předních místech tabulky po základní části, neplatí vždy. Příkladem je Ostrava, která po základní části skončila druhá, ale v konečném pořadí týmů po zkoumání až sedmá. Důvodem je skutečnost, že Ostrava měla v sezóně 2006/2007 hru postavenou na diagonálním hráči Davidu Konečném, který byl nejvíce bodujícím hráčem celé extraligy, a tak rozložení sil v týmu nebylo rovnoměrné. Co neuhráli blokaři, uhrál sám člen národního týmu David Konečný. Opačným příkladem je Jihostroj České Budějovice. Jsou učebnicovým příkladem rozvržení hry na každý post rovnoměrně. Hrají jako tým bez individualit a tudíž u nich jde Spearmanovu korelaci uplatnit obecně. Koeficient totiž u celkového pořadí vychází 1, což se rovná 100%. Byly totiž jak po základní části, tak i po zkoumání první.

Závěrem diskuze bych chtěl říct, že jsem s výsledkem výzkumu spokojen. Výsledné hodnoty mě sice překvapily, ale po podrobném zkoumání jsem v nich našel odpovědi na otázky, se kterými jsem do zkoumání šel. Rozmanitost naší extraligy mužů je taková, že jsem rád, že se má hypotéza nepotvrdila. Byla by totiž velká škoda, kdyby celá naše nejvyšší soutěž byla poskládaná z celků postavených na stejném systému hry. Přicházeli bychom totiž o individuality, které jsou potřeba pro národní tým!

5. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo hodnocení útoku z prvního sledu hráčů extraligové soutěže volejbalu mužů. Jedná se o činnost blokujících hráčů převážně v zóně III.

Hodnocení a rozbor činnosti hráčů nenásleduje ihned po skončení utkání. To vše není jen statistika. Je to zpětná vazba mezi tréninkem a utkáním. Samotné utkání je tedy způsobem ke zjištění správnosti tréninkové činnosti a možností přizpůsobení tréninků vzniklým závěrům. Rozbor pozorování a statistických sledování je nejlépe provádět až druhý den po utkání, vše spojit s případným videozáznamem.

Družstva vrcholových soutěží juniorů i dospělých mají za povinnost vedení statistických sledování, kde použitím programů (samozřejmě totožných) zjišťují potřebná data o výkonu hráčů v každém utkání. Všechna data jsou zpracovávána a zakládána k hodnocení jednotlivých družstev, hráčů v soutěžním ročníku.

Úspěšnost útoku z prvního sledu záleží na celé řadě faktorů, z nichž nejdůležitějším je kvalita přihrávky ať podání, tak i útoku soupeře. V současném pojetí vrcholového volejbalu mužů lze útočit z prvního sledu i po přihrávce 2 – 3 metry od sítě. Úspěšnost útoku bude záviset i na kvalitě soupeřova bloku, rozhodující bude i taktické řešení útočné fáze.

Na úspěšnosti sledované herní činnosti blokařů však rozhodující podíl má nahrávač.

Jedině na jeho rozhodnutí a kvalitě řešení dané situace bude záviset nejen četnost útoku z prvního sledu, ale i jeho úspěšnost. Zatímco všechny herní činnosti jednotlivce jsou statisticky hodnotitelné (podání, přihrávka, útok), nahrávku lze hodnotit obtížně, vždy záleží na osobnosti nahrávače, na taktickém pojetí hry družstva. Určitým hlediskem tak může být jediné počet blokujících hráčů soupeře, i to je však diskutabilní.

Obecně lze konstatovat, že statistické sledování a hodnocení činnosti družstev a jednotlivých hráčů je zcela běžnou záležitostí u všech sportovních her a stalo se nedílnou součástí činnosti každého družstva hrajícího jakoukoliv soutěž.

6. Použitá literatura

- BARÁK, J. (2007) . *Technika metodika nácviku bloku ve volejbale*. Bakalářská práce, Jihočeská univerzita, Pedagogická fakulta , katedra tělesné výchovy, České Budějovice.
- BUCHTEL, J. (2005) . *Teorie a didaktika volejbalu*. Praha: Karolinum.
- EJEM, M. a kol. (2001) . *Oficiální pravidla 2001-2004*. Přerov: Tabara.
- EJEM, M. (1988) . *Volejbal*. Praha: Sport.
- FRÖMEL, K. (2002) . *Kompendium psaní a publikování v kinantropologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- HANÍK, Z. & LENERT, M. (2004) . *Volejbal 1*. Praha: Český volejbalový svaz.
- HANÍK, Z & VLACH, J. (2008) . *Volejbal 2*. Praha: Český volejbalový svaz.
- HANÍK, Z. a kol. (2008) . *Volejbal viděno třemi*. Praha: Grada.
- KAPLAN, O. (1999) . *Volejbal*. Praha: Grada.
- KAPLAN, O. & BUCHTEL, J. (1987) . *Obíjená – teorie a didaktika*. Praha: SPN.
- ŠTUMBAUER, J. (1989) . *Základy vědecké práce tělesné kultuře*. Č. Budějovice: PF.
- TOMŠÍČEK, Z. , BISKUP, R. (2005) . *Analýza výsledků testování speciálních pohybových schopností hráčů volejbalu*. *Studia kinantropologica*, 6(1) . Č. Budějovice: PF.

7. Přílohy

7.1 Návrh metodické řady

Další část, je věnována návrhu metodické řady, která vychází z Haník (2004).

Návrh metodické řady (útočný úder)

Útočný úder

Za útočný úder považujeme každé odbití míče do pole soupeře, provedené v průběhu rozehry. Nejčastěji se provádí ve výskoku, úderem do míče jednoruč. Jeho cílem je znemožnit soupeři další udržení míče ve hře. Pohybová struktura jednotlivých úderů je téměř shodná, liší se jen v hlavní fázi – fázi kontaktu s míčem. (Zapletalová, Přidal, Tokár, 2001).

Funkce a úloha

Z výše uvedené definice vyplývá jedna zásada, která není mládežnickými trenéry dostatečně hlídána a její nedodržování má neblahé následky:

Musíme dát pozor na to, aby se ulívka, drajv ani lob v průběhu pohybu – od razantního rozběhu, přes mocné spodní zapažení před odrazem a pohyb lokte vzad při nápřahu – v hrubé struktuře pohybového řetězce nelišily od průběhu pohybu při prudkém úderu. "Kdo neumí správně technicky lobovat, může mít v budoucnosti problémy naučit se správně technicky smečovat."

Rozhoduje se v útoku

I když se často zdůrazňuje důležitost obrany ve volejbale, statistiky hovoří jasně. Obrana sice ukazuje na vysokou soudržnost družstva, ale útok je vždy tou činností, která je na straně vítězného družstva. I když tato skutečnost neplatí absolutně (ostatně jako nic jiného neplatí ve volejbalu absolutně), je přesto důkazem toho, že útok je nejdůležitější činností družstva. Abychom byli úplně přesní: v souboji vlastního útoku se soupeřovou obranou je vítězné družstvo úspěšnější než soupeřův útok vůči

vlastní obraně. Je to i logické: cílem družstva v rozehře je ukončit ji ve svůj prospěch. Příhrávka, organizace útočných kombinací, ústí v jedinou činnost – útočný úder. Naproti tomu úkolem obrany je zabránit ukončení rozehry nebo její ukončení ve vlastní prospěch a k tomu používá více prostředků (blok, hru v poli, donucení soupeře k chybě). Z tohoto důvodu je nejúčelnější způsob zisku bodu dobře zorganizovat útočnou činnost a v návaznosti na ni organizovat obrannou činnost jako zbraň proti útočné síle soupeře. Bez kvalitního útoku jsou možnosti družstva získávat body značně omezeny a ve vyspělé formě volejbalu je vítězství téměř vyloučeno. Naproti tomu reprezentační družstvo ČR na ME 2001 dokázalo hrát na úrovni ostatních vyspělých týmů i s velmi slabou činností na bloku, protože ji vykompenzovalo účinným podáním. Deficit v útočné činnosti se však kompenzuje těžko.

Technické aspekty

Pohybová struktura útočného úderu se obvykle dělí do 5 fází:

- Rozběh
- Odraz
- Let
- Úder
- Doskok

Rozběh

Cílem rozběhu je vyvolat horizontální sílu pro vertikální odraz. Dříve než začneme definovat techniku, je třeba konstatovat jednu podstatnou věc pro nácvik.

Smečařský rozběh a s ním související časování útočného úderu je jedním z nejdůležitějších, ale i nejnáročnějších prvků ve volejbalu vůbec a jako trenéři mládeže bychom v nácviku a zautomatizování této činnosti neměli dopustit ani jedinou chybičku. V tomto případě doporučujeme být nekompromisními pedagogickými diktátory. Následky jakékoliv nedbalosti v počátcích nácviku této činnosti mají nenapravitelné následky.

Čtyřkrokový, tříkrokový nebo dvoukrokový?

Jestliže budeme analyzovat druhy rozběhů, zjistíme, že se setkáme se třemi variantami: hráč se k vlastnímu úderu dostane po čtyřech, třech, v některých případech pouze po dvou krocích. Necháme stranou čtyřkrokový, protože je to v podstatě o jeden krok (zpravidla v rytmu chůze) prodloužený tříkrokový rytmus, první krok čtyřkrokového rozběhu má funkci přibližování k místu odrazu, ale z hlediska časování odrazu není podstatný. To se týká i delších než čtyřkrokových rozběhů.

Dvoukrokový je používán při řešení některých herních situací například v případě, že smečař zahájil rozběh příliš brzy, musí ho na levé noze pozdržet (například pohupem nebo poskokem), popřípadě dokonce používá rozběh s poskokem na levé noze (ve funkci prvního kroku tříkrokového rozběhu) nebo nemá dostatek času provést více než dva kroky. Každopádně je to však nouzový

stav a žádný hráč nepoužívá dvoukrokový rozběh záměrně. Dále je vidět u rozběhu k útočnému úderu po vystřelené nahrávce a platí pro něj to, co pro poslední dva kroky tříkrokového rytmu. My však budeme nadále mluvit o tříkrokovém rytmu s vědomím výše zmíněných odchylek.

Závěrečný smečařský dvojkrok

V některých odborných zdrojích se pojem „smečařský dvojkrok“ používá místo našeho rozdělení na brzdící krok a dokrok

Brzdící krok

„Tajemství: pro někoho na věky neodhalitelné!“ Paradox je obsažen v tom, že v tomto kroku hráč zrychluje (rychlost provedení kroku) a přitom brzdí (při došlapu brzdí pohyb vpřed a převádí energii do odrazu). Pro někoho je to přirozené jako chůze, pro jiného se musí vymýšlet desítky cvičení, aby průběh pohybu pochopil a automatizoval. Nejcitelněji je to znát, když se přeučuje tzv. převrácený sled rozběhových kroků a odraz v opačném postavení nohou.

Dokrok

„Ještě jednou brzdi, natoč trup doprava a stoupej!“ U praváků levou nohou, je kratší a má funkci korekce a dobrždění dopředného pohybu a konečné převedení energie horizontálního pohybu ve vertikální zdvih těla. Těžiště těla se mírně snižuje, příliš vertikální pohyb těžiště je na škodu (F. Zahálka, 2002).

Kdo neumí lobovat, neumí útočit

Základní pravda našich volejbalových otců zněla stejně jako výše uvedený nadpis. Na této pravdě se nic nezměnilo. Struktura pohybu paže je velmi podobná, ať se jedná o pomalý úder, ulívku nebo tvrdý úder. Různý je pouze poměr rychlostí jednotlivých částí pohybu a jejich rozsah, ale struktura pohybu jednotlivých variant úderu je velmi blízká. Proto stále apelujeme na zvládnutí lobu či drajvuj v nejdokonalejší technické podobě, protože právě tyto údery přijdou ke slovu ve složitých nestandardních situacích, které podmínky utkání přinášejí. Pokud budou hráči v tomto směru správně vybaveni, nebudeme vidět ponižující situace, kdy hráč na mezinárodní scéně přehrává bagrem vysoký míč, který padá 5 metrů od sítě, protože si vůbec nemůže být jist svou technikou úderu.

Důležité poznámky k technice

Správná technika není nic jiného než optimální fungování pohybového řetězce k dosažení určitého cíle. Naopak problémy s technikou jsou výsledkem porušení optimálního pohybového řetězce. A chybou je v podstatě vše, co není optimem. Ať už vynechání některé části pohybu těla, stejně jako zapojení části těla, která není nosná pro daný pohybový úkol, nebo nesprávné časové zapojení části těla, stejně jako správné, ale ne dost efektivní využití všech částí těla.

Převrácený sled rozběhových kroků a odraz v opačném postavení nohou

Často se setkáváme s tzv. opačným smečářským krokosledem, čímž označujeme opačný sled kroků při smečářském rozběhu. Proti správnému závěru rozběhu (poslední dva kroky) L – P – L končí tento chybný rozběh P – L – P. Snažíme se ji odstraňovat ihned, protože později výrazně komplikuje smečáři život. Částečně se tato chyba dá tolerovat u středových hráčů, kde útočník není nucen krokem reagovat na nahrávku, přesto vyžadujeme správnou techniku i u blokařů.

Útočný úder bez rozběhu

V situacích, kdy není možno použít tříkrokový rytmus a smečuje se téměř z místa, je váha na levé noze, která tlačí ze stoje a následuje pouze dvoukrokový rytmus, který však musí mít podobnou dynamiku jako poslední dva kroky tříkrokového rozběhu. Pozor: i v situacích, kdy jsou podmínky pro rozběh ztíženy (rozcvičování ve dvojici, špatně přijatý míč od soupeře přelétající přes pásku sítě, úder z poloviny hřiště...), by měl být použit dvoukrokový rytmus, resp. smečářský dvojkrok (třeba s minimální délkou kroků). Je to nutné z hlediska koordinace, resp. spojitosti s pohybem paží a výsledné jistoty úderu.

POZNATEK PRO PRAXI

Útočný úder je jednou z nejdůležitějších a koordinačně nejsložitějších činností ve volejbalu. Mládežnickí trenéři, naučte mladé hráče perfektní techniku práce paže („lukostřelec“), naučte hráče správnému rozběhu a jeho časování. Vybavte hráče schopností lobovat, drajvovat, ulívat a používat útočný úder v herních (proměnlivých) podmínkách. Splňte tím úkol, který mnoho trenérů před vámi nesplnilo. Učit smečáře národního týmu správně časovat rozběh je anachronismem a hlavně marnou a zbytečnou prací: ušetřete tak budoucí reprezentační trenéry.

Základní technika

Výchozí postoj determinující charakter rozběhu

Výchozí postavení a postoj jsou dány předcházející činností hráče (příhrávka, vybírání v poli, odstoupení od sítě do pole, dopad z bloku atd.). Z ní se odvíjí délka a směr rozběhu, počet kroků i jejich charakter. Nejčastější postoj: uvolněný s mírným předkrokem jednou nohou, lehkým předklonem a pažemi podél těla. Někdy může být tento postoj nahrazen jinou polohou (vztyk z pádu, zastavovacím krokem z pohybu vzad atd.).

Směrový (časovací) krok v tříkrokovém rozběhu – orientace, sledování a čekání + přibližování k místu odrazu

Pro naši modelovou situaci: základní rozběh v zóně IV platí, že směr rozběhu by měl být prováděn šikmo, levým ramen blíže k síti. Směr rozběhu z ostatních míst v poli je rozebrán dále. První krok tříkrokového rozběhu levou nohou je základem timingu (časování), jakoby nutil k čekání a vyhodnocování dráhy letu míče. Při vysokých nahrávkách bývá pomalý, flegmatický, ale nesmí chybět. Je však modifikován herní situací, která si někdy vynutí jeho zrychlení. Začíná mírným předklonem, jímž se přenesou váha na přední pravou nohu a levá se uvolní pro první krok.

V momentu, kdy hráč udělá rozhodnutí o zahájení rozběhu, vykročí levou nohou směrem k místu odrazu.

Začátek a průběh brzdícího kroku – zrychlování dopředného pohybu

Nohy – tímto krokem se začíná zrychlovat tempo rozběhu. Hráč má již představu, kde bude místo odrazu. V průběhu kroku tempo rozběhu narůstá. Správná koordinace pravé nohy a zašvihujících paží je velmi důležitá. Délka kroku a zásvih paží se vzájemně ovlivňují. Začíná odrazem z levé nohy na konci směrového kroku. Je to zpravidla nejdelší krok rozběhu. Pravá noha vyráží razantně vpřed a během tohoto kroku se začíná propínat, aby došlápla co nejdále. Při dopadu našlapuje na zem důsledně přes patu a chystá se „rolovat“ směrem ke špičce. Chodidlo se pokládá na zem

natočené mírně vpravo a začíná tak modifikovat konečný postoj při odrazu i otočení spojnice ramen ještě šikměji k síti. Paže – na začátku kroku je pravá paže před tělem, levá v mírném pokrčení vedle těla nebo mírně před tělem. V průběhu kroku prudce současně zapažují a dokončují pohyb vzad, kam to jen ramenní kloub dovolí – a to v momentu těsně před došlapem pravé nohy na zem. Trup – během zášvihů paží se začíná mírně předklánět, jinými slovy se zmenšuje úhel mezi trupem a stehny, vlivem mocnému pohybu paží vzad a předklonu se boky dostanou dozadu.

Konec brzdícího kroku – počátek převodu energie do odrazu

Nastává převod dopředného pohybu na vertikální. Paže začínají švihát ze zapažení směrem vpřed, trup se začíná napřimovat a tím se i boky dostávají vpřed. Tělo je v relativně svislé napřimené poloze, což umožní působení síly odrazu směrem vzhůru.

Dokrok – otáčení těla do smečářské polohy

Nohy a trup – tento krok dostává levou nohu před pravou a dokončuje natočení trupu levým ramenem k síti. Levá noha došlapuje na zem přes špičku, šikmo k pravé noze. Tím napomáhá dobrzdění pohybu a zapojuje se do vertikálního odrazu. Tělo se natáčí doprava směrem ke smečující paži. Kolena se v průběhu kroku přiblížila k sobě, což má vliv na intenzitu odrazu. Paže – na začátku kroku začínají paže švihát dopředu, boky pokračují v pohybu dozadu. V průběhu kroku se paže míjejí s tělem v blízkosti boků. Paže ze zášvihů pokračují v pohybu vpřed a vzhůru, aby se připravily pro začátek následného smečářského pohybu.

Dokončení odrazu a přechod do letové fáze

Většina podstatného pro pohyb těla v letové fázi úderu se odehraje na zemi při rozběhu a odrazu. Zprostředkovaně má místo a způsob odrazu vliv i na provedení úderu. Načasování švihů paží a pohyb boků vpřed je klíčem k razantnímu úderu.

Nohy – prošly napínáním v kolenních kloubech a v tomto momentu odrazu jsou již napnuté a dokončují odraz ze špiček. Paže – téměř napnuté se dostávají společně do polohy mírně nad hlavou.

Nápřah – poloha lukostřelce

Úderová paže – z polohy mírně nad hlavou se pravá paže ohýbá v lokti, stahuje se vzad společně s rotací trupu. Nadloktí pravé paže je v prodloužení spojnice ramen (někdy se loket dostává o něco níže). Paže se v lokti ohýbá do extrému a co nejvíce dozadu (lukostřelec). Trup – ramena a boky jsou natočeny šikmo k síti. Správný nápřah připomíná polohu lukostřelce, který natahuje luk.

Neúderová paže a nohy – levá paže zůstává nad hlavou, jakoby ukazovala na míč, tento pohyb však probíhá spontánně kvůli zachování rovnovážné polohy trupu. Také nohy zaujímají různou polohu k zachování rovnováhy.

Úder – bič švihá na konci

Celá následná činnost úderové paže je kinematickým (pohybovým) řetězcem na sebe navazujících pohybů. Každá část řetězce „přebírá“ na začátku svou energii od pohybu předcházejícího (tělo-horní část paže-předloktí-zápěstí). Celkově připomíná celý akt švihnutí bičem – to dodá úderu rychlost. Úderová paže – z polohy „lukostřelce“ začíná pohybový řetězec zvednutím předloktí mírně nahoru. Ohnutá paže spolu s ramenem rotují vpřed. Loket se dostává před rameno a zastavuje se. Ruka padá vzad (v oblasti nad uchem). Při vlastním úderu je paže vytažená nahoru a napnutá, v ideálním případě ve svislé poloze. Ruka se dotýká míče nad pravým ramenem a mírně před ním. Směr letu míče dolů mu dá až zápěstí, ne paže ani předloktí. Trup – rotace trupu se zastavuje s úderem. Trup musí být vzpřímený, svislý a zpevněný, tvoří tak základnu, která je oporou pro pohyb paže.

Dokončení pohybu a dopad

Smečarovo tělo se zastaví v rotačním pohybu, letová fáze pokračuje po dráze tvaru paraboly jako následek rozběhu a odrazu. Paže – úderová paže přirozeně pokračuje v pohybu za míčem. Při dopadu obě paže přirozeně reagují na polohu těla. Nohy – reagují na úder, mírně se sklopí k trupu, aby zachovaly dynamickou rovnováhu těla. Pravá noha se někdy pokrčí víc. Nohy se postupně připravují na dopad: špičky se propnou. Obě nohy (někdy nesoučasně) se podílejí na měkkém dopadu ohnutím v kotnících, kolenou i kyčlích. Levá noha zpravidla dosedá na zem dříve.

Varianty (modifikace) techniky útočného úderu z hlediska charakteru herní situace

Směr rozběhu

Směr rozběhu k útočnému úderu bývá rozličný. Při útoku z okrajů sítě je snaha rozbíhat se zvnějšku hřiště (popsáno níže). Při útoku prvním sledem je rozběh šikmo, levým ramenem blíže k síti. Pokud se středový hráč rozbíhá ze zóny II, provádí rozběh po obloukovité dráze atd. Krátce řečeno směr rozběhu je dán především:

Výchozím postavením Charakterem předcházející činnosti

Délka rozběhu

V souvislosti s délkou rozběhu je třeba rozlišit pohyb z výchozího postavení (například pro příjem podání) do postavení (střehový postoj), z něhož začínají vlastní rozběhové kroky. Pohyb z výchozího postavení se může dít úkroky, ale také během a vlastní rozběhové kroky mohou buď plynule navázat nebo pokračovat po krátkém zastavení. Délka rozběhu je určována především výchozím postavením:

Je myšleno, kde stojí hráč před začátkem rozběhu, popř. kde prováděl předcházející činnost. Rozběh může být minimální, někdy dokonce žádný; v některých případech však může být dlouhý 7 – 9 m.

Počet kroků rozběhu

Počet kroků v rozběhu je různý podle délky rozběhu. V podstatě však platí to, jak jsme si popsali tuto problematiku v předchozí modelové části popisu techniky útočného úderu. Zajímá nás tedy zvláště tříkrokový rozběh, potřebný k tomu, aby se hráč vyrovnal s nepřesnou nahrávkou. Je – li hráč nucen provést rozběh dvoukrokový, je to ve specifických situacích jako například nedostatek času nebo nedostatek místa k tříkrokovému rozběhu, útok po vystřelené nahrávce, útok po nahrávce č. 2 a 5 se zadrženým rozběhem atd. Je – li rozběh vícekrokový, mají zásadní význam pro konečné provedení útočného úderu poslední tři kroky (přípravný – směrový, brzdící a dokrok), předcházející kroky mají význam přibližovací.

Rozdíly v technice podle zóny

Úder ze zóny IV

Rozběh z vnějšku hřiště – nejobvyklejší rozběh v zóně IV je zvnějšku hřiště. Je nejvýhodnější, protože nahrávka jde v optimálním úhlu ke směru pohybu úderové paže, smečar má větší přehled o situaci a může lépe volit místo odrazu podle délky nahrávky. Hlavně však nemusí příliš upravovat směr rozběhu vůči své poloze při odrazu, tj. levým bokem k síti. Pokud má hráč dostatek času, snaží se vždy dostat mimo hřiště, aby mohl jeho rozběh probíhat výše popsáním způsobem.

Rozběh zevnitř hřiště – rozběh zevnitř hřiště je určen předcházející činností, ať je to přihrávka, vybírání nebo jiná činnost. V tomto případě se hráč i tak snaží dostat prvními kroky přesunu mimo hřiště. Pokud mu to vývoj herní situace neumožní, je nucen začít rozběh pravým bokem k síti a otočit se do žádaného odrazového postoje (levým bokem k síti a spojnicí ramen šikmo k síti) až během dvou posledních kroků rozběhu. V krajním případě řeší situaci tak, že ještě brzdící krok směřuje kolmo k síti a teprve následně řeší hráč situaci zakončením brzdícího kroku na chodidlo pravé nohy natočené šikmo k síti. Dokrokem se pak hráč dostane do správného odrazového postoje s trupem natočeným šikmo k síti.

Úder ze zóny II

Rozběh z vnějšku hřiště – i zde platí, že hráči volí většinou rozběh zvnějšku hřiště z důvodů uvedených výše. Na úderu se mimo jiné podílí rotace trupu, proto musí být odrazová poloha chodidel obdobná jako při úderu ze zóny IV, což natáčí levé rameno k síti. Situace je však poněkud odlišná v tom, že je možná větší variabilita v postavení spojnice ramen vůči síti v momentu odrazu.

Rozběh zevnitř hřiště – i zde je situace podobná s tím, co jsme uvedli výše pro rozběh v zóně IV.

Úder ze zadní zóny

Pro údery ze zadní zóny bývá někdy příznačný specifický způsob odrazu s potlačením brzdícího efektu dopředného pohybu, čehož je dosaženo dokrokem levé nohy do větší vzdálenosti před pravou. Při odrazu se trup nepředklání, čímž se boky při odrazu nedostávají tolik dozadu. Důvodem je potřeba odrazu více do dálky.

Varianty podle úderové techniky

Na úvod je nutné poznamenat, že všechny níže uvedené techniky mají jeden obecný základ v zásadách správné techniky provedení útočného úderu. Platí pro ně všechny zásady, liší se pouze mírně v nápřahu, v položení ruky na míč a v intenzitě úderu.

Drajv

Hráč zasahuje míč zezadu a charakter letu míče po úderu je po přímce.

Lob

Hráč zasahuje míč zezadu zdola. Zápěstím a prsty mu uděluje silnější rotaci. Dráha letu míče po úderu je obloukovitá. Lob je základním úderem, měl by ho ovládat každý hráč. Neschopnost provést lob bývá signálem jiné technické chyby, která se projeví i u smeče.

Zkrácený úder („Roláda“)

I zde musí být proveden nápřah, aby nebyl příliš brzy prozrazen záměr. Loket však nejde tolik dozadu a míč se zasáhne podobně jako u lobu. Intenzita úderu je menší, protože pohyb ruky se v závěru poněkud zpomalí. Míči je v momentu úderu udělena silná rotace.

Ulívka s otevřenou dlaní

Začátek pohybu paže je stejný jako u zkráceného úderu. Loket nejde tolik dozadu, pohyb ruky se v závěru poněkud zpomalí až zastaví a míč se zasáhne prsty otevřené dlaně. Odbití se provede delším kontaktem s míčem pohybem zápěstí nebo mírným pohybem celé paže.

Vytlučení bloku

Úder směřující do hřiště – při úderu, který využívá nedokonalosti bloku, trefuje útočník míč relativně vysoko, úder směřuje do zadní části hřiště. Tento úder počítá s tím, že dlaně a prsty blokařů neudrží po tvrdém úderu polohu v prodloužení předloktí, jsou úderem zvráceny vzad a míč se odráží nahoru dozadu nebo stranou mimo hřiště. Záměr útočníka je v podstatě prorazit blok, zahrát míč nad blokem nebo ho vytlout.

Úder směřující mimo hřiště – útočník provádí v podstatě drajv, jehož dráha by směřovala mimo hřiště, kdyby nedošlo ke kontaktu míče s blokem. Tento úder se provádí, když je míč blízko bloku a je vysoká pravděpodobnost, že úder skončí na ruce blokařů. V tomto případě je záměrem útočníka vytlout blok a podle toho volí i směr úderu.

Vyhození míče o blok

Používá se v situacích, kdy míč je velmi blízko sítě na jejím kraji. Útočící hráč se odráží blízko sítě, vyskakuje kolmo vzhůru, položí otevřenou ruku s roztaženými prsty na míč, zatlačí jej na ruce blokaře a vyhodí míč do strany o blokařovy ruce ven z hřiště. Tento úder se hraje otevřenou dlaní.

Rozdíly v technice podle charakteru nahrávky

Zásadní rozdíl mezi útokem po různě vysokých nahrávkách je v časování rozběhu.

Úder po nahrávce podél sítě

Po vysoké nahrávce – první krok tříkrokového rozběhu začíná vždy až poté, kdy míč opustil nahrávačovy prsty.

Po polovysoké nahrávce – začátek prvního kroku tříkrokového rozběhu přichází v momentu doteku nahrávačových prstů s míčem.

Po vystřelené nahrávce – zásadním rozdílem od ostatních úderů je fakt, že úder po vystřelené nahrávce se provádí v podstatě po dvoukrokovém rozběhu. Někdy dochází ke kontaktu nahrávačových prstů s míčem dokonce v průběhu závěrečného smečářského dvojkroku. Přesto i v průběhu tohoto dvojkroku musí smečář reagovat na směr letu i rychlost nahrávky.

Po nahrávce do zadní zóny (třetího sledu)

Úder po nahrávce z pole

Situace je stejná jako u vysoké nahrávky, co se týká časování rozběhu i počtu kroků a celkové techniky provedení. Liší se pouze směrem rozběhu. Hráč se snaží před začátkem rozběhu najít takovou pozici, aby mohl být následný rozběh zhruba kolmý na směr letu nahrávky.

Směr úderu a jeho utajení

I rozběh modifikuje usměrnění míče

Rozběh by měl být konzistentní a smečář by si jím měl vždy vytvářet takové podmínky, aby po odrazu mohl volit libovolný směr útoku. Často se však stává, že nesprávný rozběh si vynutí pouze jeden směr útoku.

Usměrnění míče činností zápěstí

Nejdůležitějším momentem pro usměrnění míče je činnost zápěstí. Při klasickém úderu, který jsme výše popsali, je paže v momentu úderu nad pravým ramenem, vytažená a napnutá. Úhel dráhy letu míče po úderu vůči zemi je dán právě činností zápěstí, přesněji jeho sklopením v momentu kontaktu s míčem. Stranové umístění se děje především činností zápěstí a rotací předloktí. Zvýšeným tlakem malíkové strany ruky doleva od směru pohybu úderové paže (např. úder po čáře ze zóny IV) nebo zvýšeným tlakem palcové strany doprava od směru pohybu úderové paže (např. úder do diagonály ze zóny IV).

Usměrnění míče činností paže

V moderním volejbalu jsou zcela běžným jevem jiné varianty pohybu paže:

Úder od osy těla – je podobný úderu, kdy míč usměrnujeme rotací zápěstí doprava od směru pohybu úderové paže. V tomto případě rotuje paže v ramenním kloubu a přitom se vyklání mírně doprava od vzpažené úderové paže. Tento úder je zpravidla doprovázen ještě rotací zápěstí doprava. Trup zůstává v poloze, která byla dána odrazem nebo se mírně naklání doleva. Smyslem celé akce je předstírat úder podle postavení trupu a změnit jej činností paže, předloktí a zápěstí. Je to například situace při úderu ze zóny II, kdy směr rozběhu, odraz i poloha trupu před úderem napovídají úder do diagonály a paže v duchu našeho popisu srazí míč po čáře.

Úder přes osu těla – podobná situace, ale s opačným směrem se vyskytuje při úderu přes osu těla. V tomto případě rotuje paže doleva od roviny vzpažené úderové paže a sklápí se přes hrudník. Při dokončení pohybu po úderu se paže zpravidla ohýbá v lokti. Tento úder je často doprovázen rotací zápěstí doleva. Trup zůstává ve vzpřímené poloze a nedokončuje rotaci. Je to například situace při úderu ze zóny IV, kdy směr rozběhu, odraz i poloha trupu před úderem napovídají úder do diagonály a paže v duchu našeho popisu usměrní míč po čáře.

Úder se zkráceným nápřahem – úder se zkráceným nápřahem je rovněž jedním z prvků techniky, které ovlivňují usměrnění míče. Je to například situace, kdy středový hráč po nahrávce může podle vývoje herní situace nechat přeletět míč k svému levému rameni a zaútočit do zóny I nebo chce krátce po kontaktu nahrávačových prstů s míčem srazit míč rychle do zóny V. Protože se ocitá v časové tísní, zkrátí nápřah paže na úkor tvrdosti úderu, tím zkrátí čas pro provedení úderu a „uteče“ tak soupeřovu blokaři úderem do zóny V (IV).

Úspěšnost utajení je navíc dána:

Schopností vyhodnotit správně herní situaci a vybrat optimální řešení, bohatostí úderového rejstříku a zachováním podmínek pro správnou techniku provedení útočného úderu.

Rozdíly v technice podle předcházející činnosti

Úder bez předcházející činnosti

Hráč v souladu s herní situací zaujímá postavení pro případné zahájení rozběhu na útok.

Úder po vlastní přihrávce

Hráč po přihrávce provede úkrok a poté se dalšími úkroky nebo překroky dostane do místa, odkud zahájí rozběh. Pokud se chystá k úderu po vystřelené nahrávce, musí se dostat blíže k útočné čáře a připravit se k dvojkrovému závěru rozběhu, který přichází po kontaktu nahrávačových prstů s míčem. Dráha rozběhu má někdy také tvar oblouku.

Úder po vybrání míče v poli

V těchto situacích dochází častěji k případu, že smečař nemá dostatek času k tříkrovému rozběhu. Volí dvojkrový rozběh, ale i zde musí zachovat všechny zákonitosti pohybového řetězce: smečařský dvojkrok, výrazné zapažení, dynamický výskok, nápřah. Při nedostatku času k tříkrovému rozběhu mají hráči někdy tendenci neútočit tvrdě, což je chyba.

Úder po odstoupení od sítě

I když se to může zdát jako nepodstatný detail, má odstoupení neblokujícího hráče svůj přesný krokosled. Například v zóně IV provádí hráč odstoupení následovně: pravá noha úkrok od sítě s rotací těla, levá noha překrok, pravá úkrok s rotací těla zpět k síti a narovnáním trupu přenesení váhy na pravou nohu. Tím se odlehčí levá noha, kterou se zahájí tříkrokový rozběh. Konec odstoupení lze pozměnit i zanožením levou, která poté zahajuje rozběh.

Úder po dopadu z bloku

I tyto situace mohou mít různou podobu, ale i zde se často objeví situace popsaná výše, která umožní hráči odstoupit k tříkrokovému rozběhu.

Útočný úder ve vybraných herních situacích

V následujícím textu provedeme výčet herních situací, které modifikují techniku útočného úderu. Jelikož se však jedná o herní kombinace, přesahoval by jejich podrobný rozbor rámec této publikace. Uvedeme pouze heslovitý výčet a k podrobnostem se dostaneme v následující publikaci. Jedinou výjimkou je útok po nahrávce do prvního sledu. Z hlediska techniky má útok po nahrávce do prvního sledu jisté odlišnosti. Při tomto druhu úderu útočník nečasuje rozběh podle nahrávky, ale podle přihrávky nahrávačovi. Útočník je v tomto případě nahrávkou „hledán“. Z výše uvedených důvodů si tento druh útoku, resp. jeho nejčastěji používanou variantu – úder č.1, probereme důkladně, protože je základem většiny útočných kombinací a hry středových hráčů.

Úder ze zóny III po nahrávce do prvního sledu

Rozběh (platí pro útok po nahrávce č.1)

Při útoku v prvním sledu začíná smečar rozběh normálně asi 3,5 m od sítě a blízko nahrávače. Podle výchozího postavení útočícího hráče se vyskytuje několik rozběhových směrů od šikmých až téměř rovnoběžných se sítí, po rozběhy začínající kolmo k síti nebo obloukem ze zóny II. Podstatné je, aby konečná podoba odrazového postoje byla se spojnici ramen šikmo a levým ramenem k síti.

Rozběh ze zóny II – největší komplikace vznikají při rozběhu středového hráče ze zóny II. Dráha rozběhu je po oblouku. Otáčení trupu pomocí správného došlapu se děje v posledním dvojkroku, odraz z levé nohy (při brzdícím kroku pravou) by měl při utajení rozběhu začínat na úrovni nahrávače.

Odraz a jeho místo

Jakmile nahrávač zaujal své postavení a je v situaci těsně před kontaktem s míčem, odráží se smečar blízko před ním v dostatečné vzdálenosti od sítě a začíná úvodní fázi svého švihů paže. Odpovědností smečare je vytvořit si správnou vzdálenost vůči nahrávači, který naopak musí sledovat smečare a zahrát mu nahrávku s pravidelnou a obvyklou dráhou letu. Útočné údery po nahrávkách prvního sledu jsou vždy výsledkem časové i prostorové spolupráce mezi nahrávačem a smečarem – lze jenom velmi těžko zvýrazňovat odpovědnost jednoho nebo druhého z hlavních aktérů. Důležitým momentem při odrazu je postavení chodidel útočnicka. To rozhoduje o natočení trupu. Má-li být trup v momentu úderu šikmo k síti, což je předpoklad, aby se pravé rameno dostalo od sítě, musí špičky chodidel útočnicka směřovat na nahrávače. Toto pravidlo musí být zachováno i když středový hráč nabíhá ze zóny II a musí nahrávače jistým způsobem obíhat.

Výskok a jeho časování

Úder po nahrávce č.1 by měl být proveden v době před kulminací dráhy letu nahrávky, nejpozději však v momentu kulminace. Tomu odpovídá i časování výskoku. „Zásoba výskoku“ samozřejmě výrazně ovlivňuje činnost nahrávače, ale vlastní okamžitý výsledek závisí na přesnosti spolupráce obou aktérů – nahrávače i smečáře. My dodáváme, že z videozáznamů je patrné, že úder č.1 je z časového hlediska správně proveden tehdy, nachází-li se útočník již ve výskoku (nebo právě opouští podložku) v momentu, kdy míč opouští prsty nahrávače. Ještě lepší orientační pomůckou jsou však paže útočníka, které by měly být v momentu nahrávky minimálně v poloze před obličejem. Ideální stav je však, jestliže

je úderová paže útočníka v tomto momentu již v nápřahu.

Poloha trupu při úderu

Poloha trupu je levým bokem šikmo k síti. Tato poloha se podstatně nemění ani při úderu do zóny I. Práce trupu není při úderu prvním sledem tak výrazná jako při úderu po vysoké nahrávce. Trup sice rotuje, ale úder je veden do obou směrů hlavně pohybem paží.

Pohyb paže při úderu

Vedení paže je strukturou pohybu velmi podobné úderu po vysoké nahrávce. Často však musí středový hráč reagovat na vývoj situace: jak na nahrávku (neočekávané zrychlení), tak na reakci soupeře (rychlé sražení míče do volného prostoru s minimálním nápřahem). To je důvodem, proč je u středových hráčů vidět často kratší nápřah. Útočit kvalitně a tvrdě i po kratším nápřahu, stejně jako schopnost rozlišit situaci a správně zvolit délku nápřahu, patří mezi stěžejní vlastnosti útoku prvním sledem. Při útoku prvním sledem směrem k zónám I a II se nejčastěji používá úder přes osu těla s relativně malou rotací trupu.

Situace po nepřesné přihrávce

Je-li přihrávka nebo vybírání míče příliš krátké, měl by se nahrávač jakýmkoliv způsobem dostat k míči a pokud možno ve výskoku jej nahrát zpět směrem k síti. Kdykoliv se nahrávač ve hře dostane dál od sítě, je třeba brát jako princip, že to je smečař, kdo musí korigovat svůj rozběh a místo odrazu posunout směrem k zóně IV. Měl by se tak vždy odrážet před jakousi myšlenou čarou, která je charakterizována dále. Jde-li přihrávka relativně nízko a nahrávač nahrává stranou, je myšlená přímka vedená nahrávačovými rameny k síti (ne jeho nohama).

Je-li přihrávka vyšší a nahrávač má dost času, aby se otočil směrem k levé přední části pole (zhruba směrem na zónu IV), je tato imaginární přímka pro odraz smečaře prvního sledu vedená diagonálně mezi rameny nahrávače směrem k síti.

Čím více je nahrávač vzdálen od sítě, tím větší by měla být vzdálenost mezi ním a smečařem.

7.2 Ukázka signalizace úderů prvního sledu

Obrázek č.1 - prstová signalizace nahrávky do prvního sledu č.1 tzv. „rychlík“

Obrázek č.2 – prstová signalizace nahrávky do prvního sledu č.3 tzv. „rychlík za hlavu

Obrázek č.3 – prstová signalizace nahrávky do prvního sledu č.4 tzv. „čtyřka“

Obrázek č.4 – prstová signalizace nahrávky do prvního sledu č.8 tzv. „oko“

